

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV LENDAVA
KULTÚREGYESÜLETEK KÖZSÉGI SZÖVETSÉGE LENDVA

Zbornik
Antológia

Pobiralci rose
Harmatfogók

2022

Zbornik • Antológia

Pobiralci rose
Harmatfogók
2022

Zveza kulturnih društev Lendava
Kultúregyesületek Községi Szövetsége, Lendva

Lendava • Lendva, 2022

Pobiralci rose 2022

Literarni zbornik Zveze kulturnih društev Lendava

Harmatfogók 2022

A Lendvai Kultúregyesületek Községi Szövetségének irodalmi antológiája

IZDAJATELJ in ZALOŽNIK • KIADÓ:

Zveza kulturnih društev Lendava

Kultúregyesületek Községi Szövetsége, Lendva

ZA ZALOŽNIKA • A KIADÓÉRT:

Elvira Vaupotič Göncz

predsednica ZKD Lendava • a Lendvai KKSZ elnökasszonya

UREDNICI • SZERKESZTŐK:

Elvira Vaupotič Göncz

Olga Paušič

PREVOD BESEDIL • FORDÍTÁS:

Norbert Göncz

JEZIKOVNI PREGLED • LEKTORÁLÁS:

Olga Paušič (slovenski jezik • szlovén nyelv)

Kristina Szőke (madžarski jezik • magyar nyelv)

GRAFIKA NASLOVNICE • A CÍMOLDAL GRAFIKÁJA:

Andrea Schneider

GRAFIČNO OBLIKOVANJE • GRAFIKAI TERVEZÉS:

GRAFOP, Peter Orban s.p.

TISK • NYOMDA:

Tiskarna ARMA Lendava

ŠTEVILO IZVODOV • PÉLDÁNYSZÁM:

120

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-82

POBIRALCI rose =
Harmatfogók : zbornik
= antológia : [literarni
zbornik Zveze kulturnih
društev Lendava = A Lendvai
Kultúregyesületek községi
szövetségének irodalmi
antológiája] : 2022 / [urednici,
szerkesztők Elvira Vaupotič
Göncz, Olga Paušič ; prevod
besedil, fordítás Norbert
Göncz ; avtorji, szerzők Karin
Abramušič ... [et al.] ; likovniki,
képzőművészek Dragica Zag
... et al.] . - Lendava : Zveza
kulturnih društev = Lendva :
Kultúregyesületek községi
szövetsége, 2022

ISBN 978-961-94507-7-2
COBISS.SI-ID 134937347

AVTORJI • SZERZŐK:

Člani literarne skupine Pobiralci rose ZKD Lendava:

A Lendvai KKSZ irodalmi csoportjának tagjai:

Karin Abramušič	Milan Hajdinjak	Biserka Sijarič
Lidija Alt	Franc Koren	Béla Szomi
Lajos Bence	Janja Magdič	Ivanka Tompa
Ivanka Bratkovič	Danica Močnik	Judit Zagorec – Csuka
Slavica Brkič	Slavica Nedelko	Slavica Zver
Tatjana Bogdan Sečnik	Peter Pal	
Zlatka Frajzman	Olga Paušič	

LIKOVNIKI • KÉPZŐMŰVÉSZEK:

Člani likovne delavnice ZKD Lendava

a Lendvai KKSZ képzőművészeti alkotóműhelyének tagjai:

Dragica Zag	Jožica Kohek	Vera Kozak
Geza Kuštanci	Karin Abramušič	Zorica Vinko Šimonič
Helena Farič	Magdalena Piberčnik	
Ignac Koren	Matilda Karba	

Izdajo zbornika sta omogočila • Az antológia kiadását lehetővé tették:

občina **LENDAVA**
LENDAVA *község*

Občina Lendava
Lendva Község

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
A Szlovén Köztársaság Kulturális Közalapítványa

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Pred vami je najnovejši zbornik Zveze kulturnih društev Lendava POBIRALCI ROSE 2022, ki je že 9. zapored. Prvi zbornik smo izdali leta 2013, obsegal je literarna dela domačih avtorjev, ki so bila plod takratnih literarnih večerov. Delo se je nadaljevalo z enoletno prekinitvijo, ko leta 2020 zbornika zaradi epidemije covid-19 in raznih prepovedi združevanja nismo izdali.

Podobno lanskemu smo tudi letos nadaljevali z našimi literarnimi večeri, ki jih sicer ni bilo veliko zaradi obnovitvenih del v objektu, kjer je sedež naše zveze, se pa lahko kljub temu pohvalimo z lepim številom ljubiteljskih literatov, ki so pridno ustvarjali - pisali pesmi, prozo in odrska besedila v slovenskem, madžarskem, hrvaškem in srbskem jeziku, nekateri celo v narečju. Zbrana dela, ki jih je prispevalo skupaj 19 literarnih ustvarjalcev, smo združili v najnovejši zbornik. Besedila niso vezana na določeno tematiko, tako boste v zborniku našli pestro paleto vsebin.

Ker pa smo tudi letos imeli na ZKD likovne delavnice, ki so potekale pod vodstvom akademskega slikarja in profesorja likovnega pouka g. Duška Abramušića, smo se odločili, da nekaj teh del predstavimo tudi širši javnosti, tako da z izborom le-teh popestrimo strani zbornika.

Branje Pobiralcev rose 2022 naj vam popestri vsakdanjik. Morda pa bodo zanimive vsebine tudi vas spodbudile k ustvarjanju, veseli pa bomo tudi vaših odzivov.

Elvira Vaupotič Göncz
Predsednica ZKD Lendava

Tisztelt Olvasó!

A Lendvai Kultúregyesületek Községi Szövetségének legújabb, HARMATFOGÓK című antológiáját tartja a kezében. Ez immár a 9. kiadványunk. Az első antológiát 2013-ban adtuk ki, melyben összefoglaltuk az akkori irodalmi esteken elhangzott műalkotásokat. A pozitív visszajelzések miatt évről évre folytattuk a munkát és egy év kieséssel a Covid 19 miatt, minden évben újabb összegző kiadvány látott napvilágot.

A tavalyihoz híven az idén is folytattuk az irodalmi esteket Lendván. Noha az utóbbiból különféle felújítási munkálatok miatt csak néhány került megrendezésre, alkotóink rendületlenül hódoltak az irodalomnak szlovén, magyar, horvát és szerb nyelven, valamint tájszólásban is. Jelenlegi antológiánkat 19 – zömében muravidéki – alkotó összegyűjtött művei képezik, amelyek nem kötődnek meghatározott témához, így az antológiában színes tartalommal találkozhatnak.

Az idei év folyamán is a Lendvai KKSZ-én képzőművészeti műhelymunkákat tartottunk Duško Abramušić akadémiai festő és rajztanár szakmai irányításával. Azzal a céllal, hogy színesebbé tegyük a kiadványunkat, a résztvevő műkedvelő festőművészek alkotásai közül ismét néhányat beépítettünk az antológiánkba.

Kívánjuk, hogy a 2022-es Harmatfogók olvasásával tarka kavalkád táruljon Ön elé. Talán az érdekes tartalmak Önt is arra ösztönzik majd, hogy tollat ragadjon és elkezdjen alkotni.

Göncz Vaupotič Elvira

A Lendvai KKSZ elnöke

PODATKI O AVTORJIH LITERARNIH DEL AZ IRODALMI ALKOTÁSOK SZERZŐIRŐL

Ivanka BRATKOVIČ

Lendavčanka sem, sedaj že upokojena slovenistka. Zaposlena sem bila na DOŠ I Lendava. Literatura in literarno ustvarjanje sta me veselila in privlačila že v osnovnošolskih letih, s pisanjem pa se intenzivneje ukvarjam od upokojitve dalje. Najraje pišem zgodbe za otroke, saj imam kar sedem vnukov, poleg tega pa pesnim. Predvsem stalne pesniške oblike (haiku, tanka, sonet, balada ...) so mi zelo pri srcu. Pesmi objavljam v reviji *Lindua* in v *Pobiralcih rose*.

Nyugdíjas lendvai lakos vagyok. Szlovenista végzettséggel az 1. Sz. Lendvai KÁI tanára voltam. Az irodalom és az alkotás már általános iskolás korom óta örömmel töltött el, viszont az írással a nyugdíjazásom után kezdtem el foglalkozni mélyrehatóbban. Leginkább gyermekeknek szóló történeteket szeretek írni, hiszen hét unokám van. Emellett pedig versírással is foglalkozom haiku, tanka, szonett és ballada műfajokban. Verseimet a *Lindua* folyóirat, illetve a *Harmatfogók* antológia jelentette meg.

Judit ZÁGOREC-CSUKA

Mlada leta sem preživela v Genterovcih, zdaj pa živim na Kapci. Sem slovensko-madžarska pisateljica, knjižničarka, prevajalka, profesorica madžarskega jezika in književnosti in biblioterapevtka. Po končanem srednješolskem izobraževanju na Dvojezični srednji šoli Lendava sem na Filozofski fakulteti Loránda Eötvösa v Budimpešti študirala madžarski jezik s književnostjo. Leta 2006 pa sem na omenjeni univerzi tudi doktorirala. Sedaj sem direktorica Knjižnice – Kulturnega centra Lendava. Pišem predvsem pesmi in kratko prozo. Leta 2011 sem prejela literarno nagrado Jókai. Ukvarjam se tudi z raziskovalno dejavnostjo in prevajanjem. Moje v slovenščino prevedene pesmi so izdane v pesniških zbirkah: *V ognjenem kresu* (2001), *Slepci na zemljevidu* (2003), *V sebi zate* (2010) in v večjezičnih zbirkah *Új horizontok/Novi horizonti/*

Neue Horizonte (2013) ter *Enigma* (2018). Najnovejša pesniška zbirka *Prah in pepel* je izšla leta 2021.

Szlovén és magyar író, könyvtáros, fordító, magyartanár és biblioterapeuta vagyok. Muraszombatban születtem, Göntérházán nőttem fel. A Lendvai Kétnyelvű Középiskolán folytatott tanulmányaim befejezése után a budapesti ELTE BTK-n hallgattam magyar nyelvet és irodalmat, ahol 2006-ban doktori fokozatot szereztem. Jelenleg a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ igazgatója vagyok. Verseket és rövidprózát írok, valamint irodalmi kutatással és fordítással is foglalkozom. 2007 és 2009 között a *Lindua* multikulturális folyóirat felelős szerkesztője voltam, 2011-ben pedig Jókai Díjat vehettem át. Szlovén nyelvre fordított verseim a *V Ognjenem kresu*, (2001), *Slepci na zemljevidu* (2003), *V sebi zate* (2010); illetve az *Új horizontok*, *Novi horizonti*, *Neue Horizonte* (2013) és *Enigma* (2018) című többnyelvű kötetekben jelentek meg. Legújabb verseskötetem *Por és hamu* címmel 2021-ben jelent meg.

Slavica ZVER

Živim na Hotizi, kjer sem tudi rojena. Sem dolgoletna ustvarjalka ljubiteljske kulture, že v mladosti sem bila predsednica dramske sekcije v domačem kraju. V srednji šoli sem pisala in objavljala svojo poezijo v šolskem glasilu in v časopisu *Vestnik*, pozneje pa v reviji *Lindua* in zborniku *Pobiralci rose*. Leta 2020 je izšla moja prva pesniška zbirka *Šopek spominov*, v kateri se poezija navezuje na moja likovna dela. S slikanjem se ukvarjam več kot dvajset let. Najraje slikam motive iz narave in tihožitja. Ko ustvarjam, pozabim na čas, ki prehitro beži, a v moji duši mir rodi.

Hotizán születtem, itt élek jelenleg is. Több évtizede tevékenykedek a kultúra terén, már ifjúkoromban a helyi színjátszókör elnöke voltam. Középiskolásként verseimet az iskolaújságban, illetve a *Vestnik* napilapban jelentettem meg, később pedig a *Lindua* folyóiratban, valamint a *Harmatfogók* kiadványban. Az első verseskötetem 2020-ban jelent meg *Šopek spominov* címmel, benne a képzőművészeti alkotásaim is helyet kaptak. A képzőművészettel már több mint húsz éve foglalkozom. Leginkább tájképeket és csendéleteket szeretek festeni. Amikor alkotok, megfeledkezem az időről, mely rohan, ám lelkemben békét szül.

Lidija ALT

Sem Lendavčanka. Štirideset let sem bila zaposlena kot vzgojiteljica predšolskih otrok v Vrtcu Lendava. Tu sem malim nadobudnežem privzgjajala ljubezen do lepega, tudi ljubezen do lepe besede. Tudi sama sem že od nekdaj rada spleatala misli, povezane z naravo, medčloveškimi odnosi, s trenutnim razpoloženjem, z mojim življenjem in življenjem drugih ljudi. Rada sem se vračala v preteklost, listala spomine, ki so mi izzvali različne občutke in razmišljanja. Svoje pesmi objavljam v zborniku *Pobiralci rose* in v reviji *Lindua*. Leta 2019 je nastala moja prva pesniška zbirka *V objemu tišine*.

Lendvai lakos vagyok. 40 évig dolgoztam óvónőként a Lendvai Óvodában, ahol a legkisebbeknek igyekeztem átadni a szépség és a szép szó iránti szeretet. Régóta foglalkoztatnak a természettel, emberközi kapcsolatokkal, jelenlegi állapotommal, valamint a saját életemmel kapcsolatos gondolatok, így gyakran és örömmel tekintettem vissza a múltba, felidézve emlékeket, melyek különböző érzéseket és gondolatokat ébresztettek bennem. Verseim a *Lindua* folyóiratban és a *Harmatfogók* című kiadványban jelentek meg, első kötetem pedig 2019-ben látott napvilágot *V objemu tišine* címmel.

Karin ABRAMUŠIĆ

Živim v Lendavskih Goricah oziroma v Lendavi, sem poročena, mati hčere in babica vnukinje. Po izobrazbi sem univerzitetna diplomirana pravnica. Študirala sem na Pravni fakulteti v Ljubljani. Od januarja 2007 samostojno opravljam odvetniški poklic s sedežem v Murski Soboti. V prostem času rada vrtnarim, se sprehajam, plavam, nabiram gobe, se igram z vnukinjo, kar mi je v posebno veselje, in slikam. Udeležujem se slikarskih delavnic pri ZKD Lendava, imela pa sem tudi že slikarsko razstavo skupaj z možem - slikarjem Duškom Abramušićem, in sicer v prostorih Studia madžarske televizije v Lendavi. Naslov razstave je bil *Naša Lendava*. Pisanje proze me je veselilo že v mladosti, v zadnjih letih pa se poskušam tudi v pesnjenju.

Lendvahegyi lakos, házas, édesanya és nagymama, okleveles jogász vagyok. A Ljubljana-i Jogi Egyetemen szerzetem diplomát. 2007 januárjától magánvállalkozóként működtetem a muraszombati székhelyű ügyvédi irodámat. Szabadidőmben szívesen sétálok, kertészkedek, úszok, gombászok, játszok az unokámmal és festek. Utóbbi hobbimnak a Lendvai KKSZ által rendezett festészeti műhelymunkákban hódolok. Festőművész férjemmel, Abramusić Duškoval volt már közös kiállításunk *A mi Lendvánk* címmel a Szlovén RTV Magyar Műsorok Stúdiójában, Lendván. A tollforgatásban, elsősorban pedig a prózai művek írásában fiatalkorom óta örömet lelem, az utóbbi években pedig versírásban is kipróbáltam magam.

Biserka SIJARIČ

Sem ljubiteljska pesnica in fotografinja, ujeta v dva svetova: svet poezije, ki je zame iztočnica vzporednega bivanja, in v svet fotografije kot vizualne refleksije ujetih podob. Ustvarjam od dvanajstega leta in se še danes podajam na kreativno pot z enako vnemo kot na začetku. Poezija je del mene in rase z menoj. Za seboj imam tudi nekaj objav v reviji *Mentor*, v pomurskem *Vestniku*, *Lindui*, v skupinskih pesniških zbirkah *Jaz sem jaz in v meni nihče ne prebiva* (2002) ter *Valovanje misli* (2012). Moja prva samostojna pesniška zbirka *Stvarnost iluzije*, ki je izšla junija 2018, združuje oba svetova in tako so besede dobile tudi svojo vizualno podobo.

Műkedvelő költő és fényképész vagyok, így két világból táplálkozom: a költészet számomra az egymás mellettiség kiindulópontja, a fényképészet pedig az elkapott formák vizuális reflexiója. 12 éves korom óta alkotok, és a mai napig ugyanazzal a lendülettel indulok kreatív utakra, mint egykoron. A költészet szerves részemmé vált, és velem együtt fejlődik. Műveim a *Mentor* és *Lindua* folyóiratban, a *Vestnik* napilapban, valamint két antológiában, a *Jaz sem jaz in v meni nihče ne prebiva* (2002), valamint a *Valovanje misli* (2012) című kiadványban jelentek meg. Első önálló verseskötetem 2018 júniusában látott napvilágot *Stvarnost iluzije* címmel. A publikáció összeköti a két világot, így a versek vizuális alakot is ölthettek.

Tatjana BOGDAN SEČNIK

Živim in delam v Ljubljani, po rodu pa sem Lendavčanka, še danes vpeta v kulturno življenje tega kraja. Sem predsednica KD Lendava in nadzornega odbora ZKD, tajnica KD Zarja Gaberje ter strokovna vodja folklorne skupine VDC Lendava. Rada kolesarim, potujem ter o večjih poteh pripravljam tudi potopisna predavanja. Za sabo imam že nekaj samostojnih fotografskih razstav, uspešno pa sodelujem tudi na številnih fotografskih natečajih po Sloveniji.

Jelenleg ugyan Ljubljanában élek és dolgozom, de lendvai születésű vagyok. A távolság nem okoz gondot számomra, hiszen aktíván veszek részt Lendva és környékének kulturális életében: a Lendvai ME elnöke, a Gyertyánosi Hajnal ME titkára, illetve a Lendvai Szociális Foglalkoztató Központ néptáncsportjának szakmai vezetője vagyok. Szeretek kerékpározni és utazni. Nagyobb utazásaimról útirajzi előadásokat is tartok. Több önálló fotókiállításon mutatkozom be, emellett pedig Szlovénia-szerte számos versenyen vettem részt.

Janja MAGDIČ

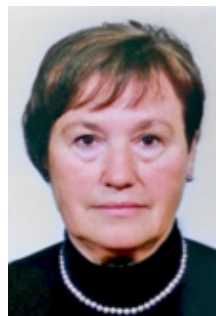

Izhajam iz Prlekije, sem upokojena in živim z družino v Veliki Polani. Vse moje življenje se prepleta z ljubiteljsko kulturo – pa naj bo to folklor ali literarno ustvarjanje. Največ navdiha in izkušenj sem nabrala v zadnjih letih službovanja kot vodja JSKD OI Lendava, kjer se v mozaiku prepletajo različne kulture tukaj živečih. Svoje pesmi sem objavljala v različnih osnovnošolskih in gimnazijskih glasilih, *Porabskih novinah*, *Vestniku*, *Lindui* ... ter sodelovala na natečajih in prireditvah doma in na Hrvaškem. V minulih letih se je nabralo veliko besedil iz vseh življenjskih obdobij. V pesmih izražam različne občutke ljudi in njihovih usod, pišem o vsem lepem, kar nas obdaja. Papir vse prenese – zato me pisanje veseli in notranje bogati. Svoje pesmi sem izdala v dveh zbirkah: *Iskrenje srca* in *Drobtinice sreče*. Leta 2019 sem ob slovenskem kulturnem prazniku prejela priznanje Občine Lendava za dolgoletno delo v ljubiteljski kulturi.

Prlekijából származom, nyugdíjas vagyok, és Velika Polanán lakom a családdal. Kiskorom óta az egész életemet meghatározta a kultúra, legyen az néptánc vagy irodalmi alkotás. A legtöbb ihletet és tapasztalatot pedig az elmúlt években szereztem a Szlovén Köztársaság Kulturális Közalapítvány Lendvai Területi Kirendeltségének vezetőjeként, ahol mozaikként tevődnek össze az itt élő különböző kultúrák. Általános iskolás éveim óta írok, verseimet pedig általános és gimnáziumi iskolaújságokban, valamint a *Porabske novice* és a *Vestnik* újságban, illetve a *Lindua* folyóiratban jelentettem meg. Emellett pedig különböző pályázatokon és rendezvényeken vettem részt idehaza és a szomszédos Horvátországban. Az elmúlt években összegyűlt jónéhány szöveg az életem különböző korszakaiból, melyekben az emberek érzéseiről és sorsáról, valamint a bennünket körülvevő szépségről is írok. A papír elbír mindent, ezért okoz örömet számomra az írás. Verseimet két kötetben adtam ki *Iskanje srca* és *Drobtinice sreče* címmel, 2019-ben pedig az évek során végzett kulturális tevékenységemért polgármesteri díjat vehettem át a szlovén nemzeti ünnep alkalmából.

Ivanka TOMPA

Rojena sem v Odrancih, kjer tudi živim. Sem upokojena, predsednica DU Odranci in vključena v številne kulturne in druge dejavnosti občine in Pomurja. Moje pedagoško delo mi je dalo veliko impulzov za literarno ustvarjanje. Nabralo se je nekaj pesmi, krajših sestavkov in daljši tekst (*Usodni koraki*). Mogoče si bom kdaj vzela čas in vse zapisano strnila v celoto. Z veseljem vodim literarne večere ali sodelujem na različnih prireditvah.

Odrancin születtem, ahol jelenleg is lakom. Nyugdíjasként az odranci nyugdíjas egyesület elnöke vagyok, továbbá a község és Muravidék számos kulturális tevékenységébe sikerült bekapcsolódnom. Pedagógiai munkám során rengeteg olyan impulzust kaptam, amely alkotásra bír, így az évek során összegyűlt néhány vers, rövidebb összeállítás és egy hosszabb szöveg is (*Usodni koraki*). Talán egyszer szakítok egy kis időt arra, hogy az egészet összeállítsam egy tömör egészszé. Örömmel vezetek irodalmi esteket és veszek részt különböző rendezvényeken.

Milan HAJDINJAK

Živim na Benici. Ukvarjam se s pisanjem pesmi, torej sem ustvarjalec ljubiteljske kulture. Sedaj pišem tudi knjigo, ki bo sčasoma ugledala luč sveta. Pesmi sem objavil že v dveh zbornikih *Pobiralci rose*. Pesmi, ki jih pišem, so odraz tega, kar sem doživel. Vem, da bom še naprej ustvarjal, saj se med pisanjem sprostim in pozabim na negativne stvari. Čas hitro mineva, a vse, kar ustvarim, bo ostalo.

Benicén élek. Versírással foglalkozom, tehát műkedvelő vagyok. Jelenleg egy könyvön dolgozom, mely hamarosan napvilágot lát majd. Verseim, melyekben az életem tükröződik, már két *Harmatfogók* antológiában is megjelentek. Tudom, hogy a jövőben is alkotni fogok, hiszen az írás kikapcsolódást jelent számomra és elfeledtetni velem a negatív dolgokat. Az idő gyorsan múlik, de minden, amit megalkotok, az maradandó.

Peter PAL

1998. április 17-én születtem Muraszombatban. Az általános iskola elvégzése után a lendvai Kétnyelvű Középiskola gimnáziumában folytattam tanulmányaim. Már kiskoromban számos Kárpát-mendencei vers-és prózamonddó versenyen vettem részt, így a versmondás hamarosan fő szenvedélyemmé vált, és sorra nyertem a legrangosabb versenyek fődíjait, többek közt a Kaleidoszkóp versfesztiválét és a József Attila Nemzeti vers-, énekelt vers és prózamonddó versenyét, valamint kétszer szereztem meg a Nemzet Legjobb Ifjúsági Versmondója címet, a Radnóti-diplomát. Két verseskötetem jelent meg, *Digitális freskók* és *Kétidő* címmel. A

harmadik kötetem Bence Lajos József Attila-díjas költő mentori támogatásával készül. Hatéves korom óta zongorázom. A vers, a színház és a zene szeretete a középiskolás évek alatt nőttön-nőtt bennem, így sikeresen felvételiztem a Kaposvári Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Karának színművész szakára, ahol 2022-ben szereztem diplomát. Számos dalt írtam, 2021-ben pedig megalakult a Peter's Pan zenekar, amelynek dalszerző-énekesje vagyok. Jelenleg az Udvari Kamaraszínház társulatának vagyok a tagja.

Rojen sem bil 17. aprila 1998 v Murski Soboti. Po končani osnovni šoli sem nadaljeval izobraževanje na Dvojezični srednji šoli Lendava. Že v mladosti sem se udeležil mnogih tekmovanj v deklamiranju širom po Karpatskem bazenu, kar je postalo tudi ena izmed mojih strasti. Vedno sem dosegal odlične rezultate. Med drugim sem prejemnik najvišje nagrade deklamatorskega festivala Kaleidoszóp versfesztivál ter tekmovanja Józsefa Attile Nemzeti vers-, énekelt és prózamondó verseny. Dvakrat sem prejel tudi naslov najboljšega mladega deklamatorja – diplomó Radnóti. Do sedaj sem izdal dve pesniški zbirki z naslovoma *Digitális freskók* in *Kétidő*, moja tretja zbirka pa nastaja pod mentorstvom pesnika Lajosa Benceja. Klavir igram od šestega leta, ljubezen do poezije, gledališča in glasbe pa je v mojih šolskih letih neprestano rasla. Po končani srednji šoli sem šolanje nadaljeval na Akademiji za gledališče v Kaposváru, smer gledališka igra, kjer se leta 2022 diplomiral. V zadnjih letih sem napisal kar nekaj skladb, leta 2021 pa sem ustanovil glasbeno skupino *Peter's pan*, katere pevec sem.

Lajos BENCE

Hogy miért írok? Miért is ne?! Tulajdonképpen csak a hagyományt folytatom, amit Lendván – kisebb nagyobb kihagyásokkal – Kultsár György prédikátor (1570-körül) kezdett, majd a 20. században Vlaj Lajos, Szúnyogh Sándor és íróbarátai (Szomi P., Varga J.) folytattak. Egyet megtanultunk: csak folyamatos írással, kísérletezéssel lehet fenntartani a kondíciót. Az újságírás a felszínt kutatja, az írói munka a mélyt. Ezért nem mindig jó, ha a kettőt párhuzamosan űzzük. De valamiből meg is kell élni!

Zakaj pišem? Zakaj ne bi? Pravzaprav samo nadaljujem tradicijo, ki jo je v Lendavi začel okoli leta 1570 pridigar György Kultsár in se je s krajšimi ali daljšimi prekinitvami nadaljevala skozi stoletja. V 20. stoletju so delo nadaljevali Lajos Vlaj, Sándor Szúnyogh in njegovi pisateljski prijatelji (P. Szomi, J. Varga). Naučili smo se: samo z nenehnim pisanjem, eksperimentiranjem lahko obdržiš kondicijo. Novinarstvo je samo površinsko raziskovanje, pisatelj pa koplje po globinah. Zato ni vedno najbolj posrečeno, če delaš oboje hkrati. Ampak treba je preživeti!

Franc KOREN

Prvo pesem sem napisal pri 12. ali 13. letih, ko sem se prvič zaljubil. Skrivaj sem jo potisnil v šolsko torbo ljubljene osebe. Naslednji dan se je še bolj spogledovala, vendar ne z mano, temveč z mojim najboljšim prijateljem. Čez teden dni sta se že držala za roke. Zatem sem pristal, da za dva stripa o Alanu Fordu napišem naslednjo pesem. Preko najboljšega prijatelja sem izpovedal vso radost in bolečino neuslišane ljubezni, čustev, ki so ju le še bolj zbližala. Ves čas sem pisaril sem in tja, gor in dol, noter in ven in še skozi ter občasno pobiral jutranjo roso, ko me je preveč zažejalo. Predlani je izšla moja prva samostojna pesniška zbirka, ki sem jo naslovil *Umazane pesmi vsakdanjih grešnikov*, in je bila po mnenju komisije

JSKD RS najboljša pesniška zbirka, izdana v samozaložbi leta 2021.

Az első versemet 12 vagy 13 évesen írtam meg, amikor először estem szerelembé. A verset titokban a kizsemeltem táskájába csempészttem, aki másnap még jobban szemezni kezdett, de nem velem, hanem a legjobb barátommal. Egy hét múlva kézen fogva sétáltak. Ezek után ráálltam, hogy két Alan Ford képregényért megírom a következőt is a legjobb barátom nevében. Ezekben a verseken keresztül kifejezhettem a plátói szerelem minden örömét és fájdalmát, és az én érzelmeim csak közelebb hozták őket. A legutóbbi versemet egy héttel ezelőtt írtam. Magamnak, nektek és a legjobb barátomnak az általános iskolából, akit nemrég elvitt a covid-19. Közben itt-ott, fent-lent, ki-be és mindenben keresztül is írtam, néha pedig – amikor megszemjajtam – gyűjtöttem a hajnali harmatot. Az első saját verseskötetemet tavalyelőtt került kiadásra *Umazane pesmi vsakdanjih grešnikov* címmel. A Szlovén Köztársaság Kulturális Közalapítványának bizottsága szerint ez volt a 2021-es év legjobb, szerzői kiadásban megjelentette verseskötete.

Olga PAUŠIČ

Odkar pomnim, rada pišem. Zanimajo me vse zvrsti, tako dramatika kot poezija in proza. Posebno rada pa pišem potopise, saj sem strastna ljubiteljica potepanj po svetu. Vsako področje ima svoj čar. Doslej sem objavila 16 samostojnih

knjižnih izdaj (mladinski romani, zbirke odrskih besedil za otroke/ mladino in odrasle, zbirke kratke proze, pesniško zbirko, dve popisni knjigi) in sodelovala v kar nekaj skupinskih izdajah. Moje zadnje delo je roman za odrasle *Vohljači*, izšel julija 2021. Rada se ukvarjam tudi z lektoriranjem besedil, menim namreč, da vse premalo skrbimo za materni jezik, kar je zaskrbljujoče. Za to bi se morali bolj zavzeti na vseh ravneh.

Mióta az eszemet tudom, mindig is szerettem írni. Mindhárom műnem érdekel, a dráma, a líra és a próza is, de leginkább útirajzokat szeretek írni. Minden területnek megvan a maga varázsa. Eddig 16 önálló könyvet adtam ki (ifjúsági regények, szövegek könyvek gyerekeknek / kamaszoknak és felnőtteknek, rövidpróza gyűjteményeket, egy verseskötetet és két útirajzot), valamint számos közös kiadványban is közreműködtem. Legutóbbi művem, egy felnőtteknek szóló regény, *Vohljači* címmel jelent meg 2021 júliusában. Többek között szeretek lektorálni is, hiszen úgy gondolom, nem teszek eleget az anyanyelvemért, és ez aggasztó. Ezzel kapcsolatban mindannyiunknak egy kicsit többet kéne tenni.

Zlatka FRAJZMAN – Pupa

Rojena sem bila v Mariboru, a po duši sem Vojvodinka. Nisem najlepša niti popolna, imam se za povprečno žensko, čeprav se lahko pohvalim z nečim, česar nimajo vsi: na moji življenjski poti me je ljubezen povezala s tremi kraji, a od leta 1992 je moj dom Lendava. Sem ena od tistih ljudi, ki si prizadevajo za povezovanje med narodi in kulturami in za gradnjo mostov med ljubiteljskimi kulturniki na katerem koli področju delovanja. Rada pišem pesmi, predvsem lirske, ki jih objavljam v *Pobiralcih rose*. Kot predsednica Kulturno-turističnega društva Lendava-Novi Sad si v duhu medkulturnega dialoga prizadevam negovati jezik, tradicijo in kulturo tako srbskega kot slovenskega naroda.

Mariborban születtem, de lélekben vajdasági vagyok. Nem vagyok a legszebb és nem is tökéletes, átlagos nőnek tartom magam, bár olyasmivel büszkélkedhetek,

amivel nem mindenki: életem során három várossal kötött össze a szerelem, de 1992 óta Lendva az otthonom. Azon emberek közé tartozom, akik a nemzetek és a kultúrák összekapcsolására, valamint a műkedvelők közötti hídépítésre törekednek bármely tevékenységi területen. Szeretek verseket írni, különösen líraiakat, amelyeket a Harmatfogók című kiadványban teszek közzé. A Lendva – Újvidék Művelődési és Turisztikai Egyesület elnökeként a kultúrák közötti párbeszéd jegyében úgy a szerb, mint a szlovén nemzet nyelvének, hagyományainak és kultúrájának ápolására törekszem.

Slavica NEDELKO

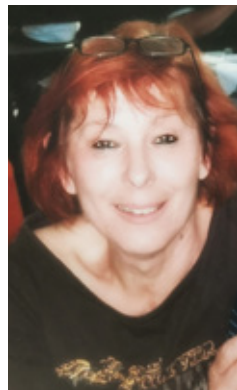
Sem Slavica Nedelko iz Gomilice. Kljub vsem obveznostim v Kultur-nem društvu Gomilički dégaši, kjer delujem že 20. leto s kratkimi prenehaji, ter vsem obveznostim doma sem našla trenutke ob zimskih večerih, da sem tu in tam zapisala kakšno pesem. Rada opazujem naravo in ljudi okrog sebe. Dostikrat sem najraje sama s sabo, takrat se rojevajo najlepše ideje, sanje o lepem, a tudi o slabem. Ko človek potuje skozi življenje, ga marsikaj doleti. Ko sva bila z možem daleč narazen, se redko videvala, sem rada zčila mojo bolečino ali veselje na papir in zapisano ohranila le ročno napisano.

Na pobudo predsednice ZKD Lendava sem se odločila prispevati nekaj svojih pesmi v zbornik.

A nevem Nedelko Slavica, Gomilicán lakom. A „Gomilički dégaši” kultúregye-sületben való 20 éves tevékenykedésem-, illetve az otthoni kötelezettségeim ellenére, a téli esték folyamán kerítettem némi időt arra, hogy megírjak egy-két verset. Már általános iskolás koromban is szerettem fogalmazásokat írni és alig vártam, hogy a tanárnő megadja a témát, hiszen ilyenkor a gondolataim egyből papírra kerültek. Szeretem a természetet és az embereket, de a legszebb gondolatok általában akkor találják meg, amikor egyedül vagyok. Amikor a férjemmel távol voltunk egymástól és ritkán láttuk egymást, gyakran öntöttem papírra a fájdalommat vagy örömet, megőrizve e kézzel írott verseket máig is. Verseimet az antológiába a KKSz elnökösszonya biztatására küldtem be.

Danica MOČNIK

Rojena sem bila v Prekmurju, kjer sem preživela rano mladost. S starši smo se kmalu po mojem rojstvu preselili v Ljubljano, kjer sem se šolala in kjer živim še danes. Pisala sem vedno, že kot otrok, zaupala sem svojemu dnevniku, ki je nastajal skozi vse življenje, urejala sem časopis starejših občanov v domu za starejše, kjer sem nekaj časa službovala. Kasneje sem pisala pravljice za moje otroke in vnučko. Po upokojitvi in smrti mojega moža sem iskala mir in navdih v pisanju. Na prekmurske ravnice me vse bolj vežejo spomini, povezani z brezskrbno mladostjo in s pokojnimi starši. Moje življenje je bilo pestro in polno doživetij, ki so stkala paleto spominov.

Muravidéken születtem és itt töltöttem a gyermekkorom első egynéhány évét, mielőtt a szüleimmel Ljubljanába költöztünk. Ott élek a mai napig. Gyermekkorom óta foglalkozom írással, egész életem során naplót vezettem, a későbbi munkahelyemen főszerkesztője voltam az idősek otthona lapjának. A gyerekeimnek és unokámnak meséket és verseket írtam. Nyugdíjba vonulásom és férjem halála után az írásban kerestem menedéket és ihletet. Muravidékhez leginkább a felhőtlen gyermekkor és a megboldogult szüleim emléke köt. Az életem mozgalmas volt és tele van élményekkel, amelyek az emlékek színes kavalkádját képezik.

SZOMI Béla

Sem učitelj, glasbenik, prevajalec, izobraževalec učiteljev za logiko in astronomijo, zeliščar, od leta 1994 pa se spopadam tudi s pesništvom. Rojen sem bil 1960. v Osijeku, mladost sem preživel v Čentibi in Trimlinih pri Lendavi, danes pa živim in delujem v Mengšu. V Domžalah že 26 let organiziram glasbeni festival Etno – rock. Pišem in ustvarjam v obeh jezikih, slovenskem in madžarskem. Do sedaj so izšle štiri moje pesniške zbirke: *Babjeverni pisani pes* (2019, ponatis 2021), *Češnjja* (2021), *Szerelemmosoly* (2021) ter *Vrtavka z Nadiže* (2022). Med pomembnejše literarne prevode spadajo *Razkrite pesmi* (2013, antologija madžarske poezije iz Prekmurja), *Jesenska nebina* (2014, Pál Szomi) in *Furijasta generacija* (2021,

Lajos Bence). Napisal sem tudi več kot 15 zbirk z nalogami in vajami za pouk v osnovnih šolah in sem s preko 200 skladbami tudi glavni avtor glasbene skupine Kontrabant.

Tanár, zenész, fordító, a logikával és csillagászattal foglalkozó tanárok mentora, gyógynövényes vagyok. 1994 óta foglalkozom költészettel. 1960-ban születtem Eszéken. Gyermekkoromat a Muravidéken töltöttem, ma pedig Mengersén élek. 26 éve vagyok a domžalei Etno-rock fesztivál szervezője. Alkotásaim magyar és szlovén nyelven születnek. Eddig négy verseskötetem került kiadásra: *Babjeverni pisani pes* (2019, 2021-ben utánnymás), *Češnja* (2021), *Szerelemmosoly* (2021) és *Vrtavka z Nadiže* (2022). Fontosabb irodalmi fordításaim közé tartoznak a *Razkrite pesmi* (2013, a muravidéki magyar költészet antológiája), a *Jesenska nebina* (2014, Szomi Pál) és a *Furijasta generacija* (2021, Bence Lajos). Mindemellett 15 – általános iskolások oktatására szánt – feladatgyűjteményem került kiadásra, a Kontrabant együttes zeneszerzőjeként pedig több mint 200 zeneszámot írtam.

Slavica BRKIĆ

Ljubezen do poezije me je prevzela že v srednješolskih dneh. Po študiju na zagrebški stomatološki fakulteti sem dve leti delala v Nemčiji, a me je ljubezen do domovine pripeljala nazaj v Zagreb, kjer pa se nisem mogla zaposliti. Na srečo sem zasledila razpis za delovno mesto zobozdravnika v Murski Soboti in tako je postala Slovenija moja druga domovina. Sem že upokojena in aktivna članica HKD Pomurje. Spet me je pritegnilo pesnjenje, tako se v tišini noči rojevajo mnoge moje lirske pesmi. Naslovljene so mojim najdražjim, rada pa pišem o naravi, ljubezni, o življenju. Izdala sem tudi že samostojno pesniško zbirko.

A költészet iránti szeretetem középiskolás koromban alakult ki. A zággrábi fogorvosi egyetem elvégzése után két évig dolgoztam Németországban, de a hazám iránti szeretet visszavezetett a horvát fővárosba. Ott ugyan nem tudtam

elhelyezkedni, de szerencsére találtam egy fogorvosi állást Muraszombaton, így Szlovénia a második otthonommá vált. Jelenleg nyugdíjas vagyok, emellett pedig aktívan tevékenykedem a HKD Pomurje kultúregyesületben is. Ebben az időszakban talált rám újra a költészet iránti szerelem, verseim az éjszaka csendjében íródnak. Költeményeimet a szeretteimnek ajánlom, előszeretettel írok a természetről, szerelemről és az életről. A verseim önálló kötetben kerültek kiadásra.

Slika • Kép: Matilda Karba

Pobiralci rože

Literarni zbornik ZKD Lendava 2022

Harmatfogók

A Lendvai KKSz irodalmi antológiája 2022

POLETJE

Poletje vstopi na prvi postaji razigrano, v pričakovanju vsega lepega, kot se za ta letni čas pričakuje. A vendar moramo biti previdni, saj je vse, preden se zares zgodi, ovito v tančico skrivnosti. Poleti vseeno pričakujemo samo sončno tančico, pojavijo pa se tudi ...

Ko se poletje približuje zadnji postaji, se zavemo, da se pričakovanja niso izšla po vseh načrtih, sončna tančica je bila žal za nekatere prekratka, za druge pa celo prevelika.

Bila sem med tistimi, ki je tavela z mislimi, idejami: »Kam pa, če nas covid ne bo ustavil?«

Istočasno sem pregledovala elektronsko pošto.

»Kdo pa bi to napisal? Pa ja ne ona?«

Misel je drvela v preteklost, ne oziraje se na rdeče luči na semaforju, zaprte andrejeve križe ob železniških tirih; preskakovala je desetletja, ne samo leta, in se ustavila skoraj pol stoletja nazaj.

Zaprem oči. Takrat sem začela poučevati na osemletki v vasi s pretežno kmečkim prebivalstvom. V šolo so zahajali tudi učenci iz okoliških vasi. Bila sem zagnana, polna energije, delovnega elana in nič mi ni bilo pretežko. Dodelili so mi celo razredništvo v šestem razredu. In kaj zdaj? Niti en dan ni bil podoben prejšnjemu ali kateremu koli drugemu.

V mesecu maju, ko so bili moji učenci že v sedmem razredu, pa mi je prišla na uho novica, da nas bo pridna učenka Zala čez nekaj dni zapustila in odpotovala v Kanado. Pa ne samo na obisk.

Glede nekaterih stvari, ki so se dogajale in se še sedaj dogajajo, sem bila zelo čustvena, čeprav tega mogoče drugi niso opazili. Vedela sem, da je ostala učenka brez mame in že zaradi tega mi je bilo hudo.

Slovo se je zgodilo prehitro. Odšla je, a njena podoba ni nikoli zbledela. Kako je preživela mladost? Je nadaljevala izobraževanje? In še in še ...

Na široko odprem oči in zberem misli. Sporočila še sploh nisem prebrala.

Odprem sporočilo: »Pridem domov v Slovenijo in bom nekaj dni doma. Tovarišica, v tem času bi se rada srečala v vami.« Zala

V trenutku odpišem: »Sem prav prebrala? Ne morem verjeti, Zala. Komaj čakam. Udobno in varno potovanje ti želim.«

Ob dogovorjenem času sem se pripeljala na kraj najinega srečanja, ugasnem motor, kar mimo pripelje avto. Skozi steklo vrat obeh avtomobilov sva se srečali z očmi, še preden sva izstopili. Stopim ven – tudi ona, in rečem:

»Kjer koli bi te spoznala, enaka si kot takrat.«

Objeli sva se in njenemu bratrancu, ki jo je pripeljal na srečanje, sem rekla: »Bom jo jaz pripeljala nazaj k vam, ne skrbite, mirno lahko greste po opravkih.«

V bližini je bil lokal, znan po dobrih picah. Naročili sva si pici z artičokami, čeprav smo daleč od Primorske. Takoj sem jo izprašala o vsem, kar me je zanimalo. Okusni griljaji pice naju med pogovorom sploh niso motili in upam, da tudi ostalih gostov ne, saj niso bili v neposredni bližini.

Starejša sestra jo je povabila v Kanado, pri njej je tudi živela. Ob prihodu tja se je najprej lotila jezika. Leta so tekla, kar naenkrat je odrasla in spoznala fanta naših korenin. Takrat se je začela tudi izobraževati. Izobrazba je bila ključna, da je dobila službo v dobri, ugledni tovarni, kjer je delala do upokojitve. Prej omenjen fant pa je postal njen soprog, s katerim sta si ustvarila družino. Rodili sta se jima hčerki, ki sta že odrasli in sta odšli od doma.

»Živeli smo skupaj z moževimi starši. Tašča je žal že umrla. Zdaj pa živiva skupaj s tastom. Preden sem šla na pot, smo se preselili v manjšo hišo, ker smo zdaj samo trije.«

Ob poslušanju sem nežno dodala: »Kako lepo, da sta skrbela za starše.«

»Ja, res je lepo, a v ozadju vedno nekdo nekaj napeljuje.«

»Joj«, sem vzdihnila, »je tam tudi tako? Pa sem mislila, da smo samo pri nas takšni. Sama sem šla skozi vse to, tako da mi je zelo znano.«

»Zdaj pa mi tast večkrat reče, da sva midva z možem zaslužna za to, da mu je tako lepo in da je dočakal tako visoko starost. Hotela sva priti oba z možem, a ga ne bi rada pustila samega. Nisem vedela, kaj naj naredim, pa mi je tast rekel: Veš, Zala, pojdi, srce hoče tja, kjer si se rodila, čas vse prehitro teče. Tako je mož ostal z njim. Se pa vsak dan pogovarjamo in vse je v redu, lahko sem mirna.«

Ko je odšla iz Slovenije, sta ostala doma oče in mamca, brat pa je tudi odšel od doma. Pokazala mi je sliko sošolke, s katero sta vedno sedeli skupaj, bili nerazdružljivi prijateljici, in to z razlogom. Oče se je čez čas poročil z njeno teto po mamini strani. Brat tega nikoli ni sprejel in je z vsemi pretrgal stike.

Oče nam je rekel, preden se je poročil: »Ne ženim se zaradi ljubezni, ampak rabim pomoč.«

Danes sta oba pokojna. Po njuni smrti so hišo z zemljo vred prodali. Besede rak pa Zala še danes ne more slišati, saj ji je ta bolezen vzela mamco, ki je bila takrat v najlepših letih.

Zdaj ima dva vnuka, ki jo kličeta mamca, ker ji je to ljuba beseda, s katero se spomni svoje mamce, ki jo je kot otroka vzela večkrat v naročje, v katerem se je počutila zelo varno in ljubljeno.

Isto podoživlja z vnukoma, ko jo tako lepo kličeta mamca – tam daleč, daleč od njenega rojstnega kraja. Naučila ju je, da jo kličeta mamca, ker je zanjo to tako lepa prekmurska beseda.

Pogovor je tekel in tekel, kazalci na uri pa so se zelo hitro premikali. Zmračilo se je. Sladoled je zmanjkal in prišel je trenutek slovesa. Nepozabna, doživeta zgodba bo ostala v mojem spominu.

Še danes ne morem verjeti, da je Zala tako prijetna oseba, polna miline, sočutja in brez ene same neprijazne besede, in če sem k tej njeni popolnosti dodala le zrno, imam razlog za veselje, ki bo ostalo z mano, ko bo poletje zdaj zdaj odhitelo naprej.

Adijo poletje – žalost za mnoge ali veselje – nepozabno srečanje zame. V tem poletju sem začutila mehko, toplo, melanholično prekmursko dušo, ki rodi sadove dobrote onkraj oceana. Kako lepo! Zdaj pa mi je jesen že na široko odprla vrata.

Slika • Kép: Dragica Zag

Bence Lajos

ELEMÉBEN A HÓEMBER

Nem kell tőle félni,
nem árt az a légynek sem,
szokta mondani nagypapa.
Nem is találkoztak még!
Jó is lenne, egy ilyen találkozó:
én a légy vagyok, én meg
a tavalyi Hóember,
örvendek!

Szóval jó ember
a Hóember, szereti is
minden gyerek ; szénfekete
szemek, mindig piros orr,
füle is van, meg sálja,
meg fazékból kalapja,
kezébe seprű és lapát.
Ezzel lapogatja, ha viszket
a háta, (s ha jön a nátha).

Ha esik a hó,
akkor van elemében,
–gyertek gyereke,
játsszani! –,
kint ilyenkor szuper-jó!
Vár a domboldal,
siklik a zsák-szán,
szalad a hinta-ülőke...
Csuda jó, csuda jó!

Slika • Kép: Helena Farič

A HÓEMBER BÚCSÚJA

Kihalt most a domboldal:
hó már csak itt-ott,
lassan bealkonyul...
S ilyenkor oly szomorú
a szeme, könnye
kicsordul, orra
is lekonyul...

Tavaszodván pajzán
szellőlányok bújnak
inge alá, csiklandozni,
s ha nincs már, ki foldozza
süvegét, megtépázott
öltönyét, s barátai is
elhagyták, levitézlett
harcosként áll
magányosan

S ha már végképp
nem telik új ruhára,
s elfogynak a hó-csillagos
éjszakák, karon fogja
egy Hó-tündér leányka,
s elballag vele egy
másik bolygóra.

HA BELEZÚG

Matyika már oviba jár,
ügyetlen és pösze,
de így is az ovis lányok
kedvence.
Minap kapott egy
új barátnőt, a neve KAJA,
azóta – mert imád enni –
együtt járnak a kajálni.

Jézusom –sóhajtok fel–,
mi lesz, valóban mi?
ha a nemrég született
szomszéd lányba is
belezúg, a neve PIA.

Rágondolni is rossz:
együtt járnak majd piálni?

TÜNDÉRI DÍVÁM

Kisunokámnak

Ha az akkumulátorok a szívekben
lévő fagyok miatt már sorra
ürülnek, s az érzelmeknek is oda,
mindig akkor jön a csoda!

S kivételesen nem későn,
de hát így is jobb,
mint – soha.

Így jöttél te, örömforrásként,
haraggörcsöt feloldó,
keserűséget és haragzárát
felpattantó rózsabimbó,
dáliás nevű Alidám,
egykoron tán Lindánk
és Lédánk, kis zsenge
zellerecském, nekem csak
Sárgarépacska.

Fél éve ismerhetünk,
de – félek! – mennyivel
jobban ismerhetsz te minket,
ki távolról hozott ösztönökkel
figyelsz, te örömosztó:
Kincs, ami van.

Ha szólsz, kivillan
ínyedből két kis újabb
jövevény, egérfog-tejfog
manócska. Szoknyácskádra
tekintek – nekem már itt
és most: tündéri dívám.

LEVÉLFÉLE RÉGI ISKOLÁMBA

hát ez nem lehet
igaz, nem hihetem,
régi iskolámból üzenet
érkezett küldött nekem.

Menjek el közénk,
meglepetés is lesz,
hát ne kellessem magam,
mert tényleg, kitárva
minden szív, lélek,
felhangolva a gitár,
vártok-várva.

Írjátok, alkossak
sokat, tücsköt-bogarat,
mert kell a vers,
szavalóversenyre, meg
egyébként is, meg hogy,
„Isten éltesse!”

Ti csöppségek, nagyok,
mindent köszönök,
megilletődésem óriási:
már-már ajándék,
szinte vagyon, ezért
ennyiben nem hagyom.

Küldöm hát verset,
amolyan foglalónak,
hogy állok elébe
a kívánságnak, s a
kívánni valónak, vagy
ahogy ma mondanák,
elvállalom, bevállalom.

Így készült „közösen”
ez a vers, mint megannyi,
de, ne vegyétek túl
komolyan játékos betűim,
szóbeli játékaim.

Nem én írtam, csak
közvetítem felétek,
Lelkem hálajaként,
vésném kőbe, betonba,
kiszikkadt anyaföldre,
az üzenetet, a hírt.

– Lenne csak vésőm! –
helyette, percegő számítgató
gép-tollam hegyezem:
utolsó mentsvár-fegyverem.

S hogy mégse tűnjön üres
klapancia, rímek halmozása.
Versünk, végződjön
intellemmel, amolyan bölcs
tanáccsal, mely felér
egy szakajtónyi pereccel,
kaláccsal.

Bárhova hív-vonz
is sorsod szava,
más hazát ne keress,
jobb otthont ennél,
ne remélj! Ne keress!

*Göntérházán, 2016-ban
egy októberi napon*

GYULA, A HŐS ÍJÁSZ ÉS ÁLLATBARÁT

Gyula, ahogy azt megannyi bajuszról és más kellékeknek a magyar szellemhez tapadó históriából (Nagyidaiak) kiderült, az íjászatban találta meg késői „a kelle-mest a hasznossal egyeztetve”, az általa hasznosnak ítélt tevékenység lényegét. A délszláv háborúval egybeeső, hosszabb zenei karrier reményében, külföldön próbált szerencsét, a Vajdasághoz legközelebb eső, ljubljanai próbálkozásának kudarcra nem törte le, így a mediterrán világ felé fordult, s egyenesen Lisszabonban kötött ki, s felvételt nyert az ottani filharmóniában. Bár az ottani közel egy évtizedes tevékenységét homály fedi, de véleménye szerint zenei képességei mellett más területen kifejtett tevékenységét, így pl. „nyelvi képességei” is nagy becs övezte. Erről azonban csak nagyritkán szólt.

Hogy új telephelyén, hegedűoktatói pályája alakulásának középtájékán tartva nagyobb sikerekről nem beszélt sohasem, annak több magyarázata is létezik. Egyik az intézményi zeneoktatásban keresendő, mely a szülők sznobságából adódóan a zeneoktatás alapszintű oktatása kezdetére vezethető vissza. – Ne higgye senki, s ne is várja, hogy egy ilyen komoly hangszert, mint a hegedű minden esetben el lehet sajátítani, bár a szülők abban a reményben hozzák gyermekeiket, hogy csemetéjükből néhány év alatt Jenudi Menuhint, rosszab-bik esetben egy Szalonna tehetségű vezéregyéniséget lehet kinevelni – mondta fontoskodó hangnemben.

Hogy nagy állatbarát kilétéről azonban nem készültek feljegyzések, amelyek talán a vajdaságból, a tiszai halak iránti szeretetéhez köthetők, de egy másik esetből mindenképpen következtetni lehet.

A megtörtént eset rekonstruálásából talán a kedves olvasót is meg tudjuk győzni az elmondottakról.

Egy süttögetés alkalmával, ami a frissen gyűjtött galambica, nyúlgomba és csikólab hosszas válogatása, tisztítása elhúzódása miatt, bor fogytával sörözés-be billent át, Gyula folyadékpótlásért, dehidrálást mímelve, hirtelen a szénsavas üdítő felé nyúlt. Lekapva annak kupakját még időben tapasztalhatta, hogy a tetején valami úszik, egy szárnyas lény. Még jó hogy nem hajtotta le egyen a folyadékkal, mert – volt már arra eset – a sörös-pixlibe orvul bemerészkedő, egyébként a szelídített állatok sorába be nem álló – ellentmondva az újabb

kori, minden állat megszelídíthetőségéről szóló elméletnek – a szakkantról nem készültek külön feljegyzések, annak a méhekhez hasonlatos, az embernek való kiszolgáltatottsággal együtt, életét az emberi gondoskodáshoz szorosan fűződő, feltételezett közeledésétét illetőleg. Csak az önző, az emberi jóságot kihasználó viselkedésről, mely et szükség esetén marással-csípéssel szokott nyomatékosítani. S veszélyhelyzetben a sunyi, édeskés löre vagy sörre kuncsorgó szárnyas lény, utolsó bosszúja az ívó ember mohóságát kihasználva, a gégéjében nagyot harapva-marva, elzárva légzés útját. A gyors beavatkozás hiányában végzetesnek számító csípést csak egy a közelben tartózkodó dr. Haus tudta volna kezelni, a keze ügyébe adódó szórós szerszámmal, legtöbb esetben biciskával, kinyitva a fuldokló ember gégéjét.

Mivel azonban barátunk, állatbarát lévén, kinyitva a flakont megvárta, míg a lötyyből kitértorgott a „szakandék” a palack szájaig ér, majd ügyetlenül mozdulattal szárnypróbát tartva, elszállni készül... S végül, mielőtt közbeavatkozás megtörtént volna, el is szállt.

– Normális, hát ilyent... közeledtünk a kezünk ügyébe tartozó magazinúság, szalvéta, törölronggyal a cserbenhagyásos távozást megakadályozni, Gy. közben már ünnepelt. – Hogy ő egy bajba jutott „élőlényt” leüssön, hát azt nem – védekezett, a vajdasági iskolákban szerzett természet és állatbarát, mindig is valamiféle „arizonai-indiános változatra” hivatkozva. Mi pedig, kik még néhány másodperccel korábban, fejünkben a „leüssük, vagy ne üssük?” alternatívával, megrendülve álltunk az időközben már pálinkáskupák tájékán kalandozó, látszólag a büntudat és a szesz fogságától szabadulni képtelen hősünket. Azon töprengve, napjainkban milyen kevés kell ahhoz, hogy valaki hősi, egyúttal önzetlen tettet hajtson végre. Mert hősi cselekedetnek számított, amit tett, ahogy a legújabb, „hétköznapi hősök” sorozatába illő kiadványok hőseinél külön cselekedettel, melyet oly nagy előszeretettel olvas maga a kiszemelt, s annak rokonsága. Rádöbbenve a felhalmozott értékek sokaságára, amelyet a köz érdekében végzett az illető, sok esetben akkor, amikor már a sírból néz vissza rájuk.

Slika • Kép: Ignac Koren

ZALJUBLJEN

Spet brezvoljno sikaš
z veliko idejo majhnega uma,
da v mojem zavetju
izgubljaš ves smisel razuma.

Ne, to ni bolezen –
metulji razprli so krila!
Ko obtičiš pijano-trezen,
je kriva le moja bližina.

Daj zvok bolečini,
radost obarvaj v rdečo,
naj pokajo šivi,
ko čuti zaslutijo srečo!

LAHKO SEM ...

Lahko se skrijem
pod tuje perutnice,
se smilim sama sebi,
prevzamem vse krivice.

Lahko se potopim
brez globokega vdiha,
plavam proti toku
kot osamljena večina.

Lahko sem pa le ženska;
tiha, nežna in ranljiva,
ki v svojem majhnem svetu
z vso hvaležnostjo prebiva.

Slika • Kép: Magdalena Piberčnik

NAJBOLJŠA VERZIJA SEBE

Hvala ti za vso
emotivno plimovanje,
ko me prelagaš
v brezizhodno stanje.

Hvala ti za dneve,
obarvane s sivino,
zate nosim to srce,
oblečeno v črnino.

Hvala ti za sanje,
ki jih paraš mimo šiva –
na vse ostala bo le sled
nekega davnega spomina.

Zdaj končno grem,
ker upam in vztrajam edina,
samosvoja, tiha,
zaprisežena ednina.
Zdaj končno vem,
da kričim, a ta glas ni del mene,
saj sem brez tebe
vedno in povsod
le najboljša verzija sebe.

PA JE ŠLA ...

Poiskale so me sanje –
jaz le vlogo sem izbrala,
ko bi le verjela vanje,
bi drugače »zaigrala«.

Med korake vrinem dvome,
s težo sede mi na rame
tista senca sredi dneva -
nova preizkušnja zame.

Ko le misel bi ujela
v trenutek, ki se vrine,
a naivno sem verjela -
da ostane in ne mine.

Pa je šla še ena Sreča
kot gospa, ki nima časa.
Njen šepet me tiho spremlja
in kot bumerang se vrača.
»Ne poskušaj razumeti
teh besed in teh dejanj,
ki razgaljajo spomine,
ko preteklost se poslavlja.«

Slika • Kép: Zorica Vinko Šimonić

PREVARA

Jesen je prinesla neverjetno lepe dneve, sončne, tople, sijoče, navdušujoče! Kdo bi si mislil? Zaradi vojne v Ukrajini je ves zahodni svet na nogah, vse se draži – goriva in elekrika še posebno -, jesen pa blaži strahove s čudovitimi dnevi, ki so pravi božji dar. O tem sem razmišljala, ko me je vnuk Jure pocukal za rokav, rekoč: »Babi, poišči mi kakšnega polža v živi meji.« Petletnik je nor na polže, občuduje jih že dobro leto. Najljubši so mu navadni vrtni polži z velikimi hišicami, zadovoljen je tudi z lazarji, tistih nagnusnih rdečkastih, ki uničujejo vrtnine, pa mu ne dovolimo prijemat. In zmeraj, ko gre kdo od odraslih z njim »polžarit«, kot sam pravi, v nedogled deklamira tisto Polžek, polžek, ti počasnež, kdo te lesti je učil ...

»Saj bi ti poiskala kakšnega,« sem se izvijala, »a ker ni deževalo, mi ne bo uspelo, saj veš. Brez vlage ni polžev.«

»Pa vseeno, babi. Pojdiva, morda najdeva kakšnega,« je vztrajal in me lovil za roko.

Težko se je pogajati z vztrajnim petletnikom, torej sva šla do žive meje, ki je označevala rob našega ozemlja. Vleče se kakšnih deset metrov vzdolž ceste, ki je tačas precej prometna, predvsem zaradi prihajajočih martinovanj v okoliških zidanicah in vinotočih. Zato sem ga držala za kapuco, da mi ne bi ušel na cesto.

»Pusti me, no,« se je upiral in izvijal, a nisem popustila. Ko sva prišla do žive meje, sva začela oba vneto stikati po gostem zelenju, seveda pa o polžih ne duha ne sluha. Kljub temu je veselo deklamiral svojo najljubšo o polžih, kot da bo s tem priklical kakšnega iz grmovja.

»Morda najdeva gobe mravnice,« sem ga skušala napeljati k razmišljanju o koristnejši dejavnosti, pa ni zagrizel.

»Nočem gob, polža bi imel,« se je upiral in že ves zlezal v živo mejo. Šele ko so ga dodobra ožgale koprive, je odnehal in se sprijaznil z dejstvom, da polžev ne bova našla. Očistila sem ga listja in vejic iz žive meje. Potrpežljivo mi je dovolil, da počnem, kar počnem, nenadoma pa je rekel: »Babi, slišiš?«

»Kaj naj bi slišala?«

Napela sem ušesa, a ničesar nisem zaznala. Presneto, vse bolj naglušna sem, me je ujezilo.

»Nekdo kriči ... zdaj slišiš?«

Ničesar nisem slišala.

»Greva po ulici pogledat. Morda se samo glasno pogovarjajo ...« sem predlagala in ga trdno prijela za ročico. Šla sva mimo dveh vikendov, kjer so bile rolete do kraja spuščene, torej nikogar ni bilo, in potem ugledala očitno razburjeno žensko v roza trenirki, ki je stala sredi ceste in nama mahala z rokami, dvignjenimi nad glavo. Soseđa Nada. Stekla sva proti njej.

»Soseđa, soseđa, pomagajte!« je vpila in končno sem jo slišala.

»Kaj se vam je zgodilo?«

»Nezavesten leži v kopalnici ... baterija mobilnika je prazna ... rešilca potrebujem ...« Govorila je komaj razločno, zmedeno, v presledkih, kot da je v hudem šoku.

»Z avtom bi šlo hitreje ...« sem predlagala.

»Jaz ne vozim ... rešilca pokličite, prosim ...«

Zaihtela je in si z dlanmi zakrila obraz, jaz sem pa kar okipela. Mali me je cukal za roko in ponavljal, naj grem po mobilnik k naši kleti.

»Babi, po telefon, greva po telefon ...«

Še nisva dobro stekla, ko je prihitel do naju sin Blaž. Iskal je malega. V nekaj besedah sem mu pojasnila, za kaj gre in takoj je vzel v roke mobilnik.

»A ga ne bi kar zapeljal v avtu do zdravstvenega doma? Hitreje bo kot čakati na rešilca,« sem pohitela, a je samo odmahnil z roko in povedal operaterju na drugi strani povezave, kam mora priti po pacienta.

»Nezavestnega raje ne premikajmo, kdo ve, kaj mu sploh je. Ženska nima pojma? Je sploh kaj pojasnila?«

»Drla se je, ati ... ampak babica ni nič slišala ...« je dodal svoje Jure. In se kar napihnil od zadovoljstva s samim sabo. Oče ga je potrepljal po hrbtu in ga pohvalil, češ da sliši bolje od zajca.

»Greva pogledat k sosedovim,« je predlagal Blaž. Nerad se je družil z lastniki velikega vikenda, obkroženega z imenitnimi eksotičnimi cvetočimi grmi, ki nikakor ne sodijo v naš vinorodni podeželski okoliš. Zakonca, lastnika vikenda, živita v Slovenj Gradcu in prihajata v vikend občasno, običajno enkrat mesečno, pogosteje le v vročih poletnih dneh. Zamerila sta se nam, ko sta pred nekaj meseci zelo grobo nagnala Jureta s svojega dvorišča, ko se je s skirojem slučajno zapeljal s ceste tja. Otrok je ves solzen prišel na naš grunt, Blaž je šel z lastnikoma izmenjat nekaj žolčnih besed in od takrat se nismo pogovarjali.

A zdaj ni bilo druge, morala sva stopiti na »sovražnikovo« ozemlje. Ženska je čakala pri vhodnih vratih in na ves glas stokala.

»Ne upam vstopiti ...« je z muko izdabila, »kaj če je ...«

»Je že kdaj prej omedlel? Ima kakšno hudo bolezen?« sem vprašala.

Stresla je z glavo, potem še nekajkrat in vse glasneje tulila. Blaž je stopil mimo nje v notranjost objekta, da bi preveril, kako je s sosedom. Jaz sem ravno objela sosedo okoli ramen, da jo odpeljem v kuhinjo, ko je pritulil rešilec, iz njega pa sta prihitela moška s torbama za prvo pomoč v rokah.

»V kopalnici leži ...« ju je usmerila soseda, a ni šla z njima. Vse skupaj se mi je zdelo jako čudno. Ženska je delovala zmedeno, prestrašeno, a k možu ni šla. Morala bi biti ob njem, sem pomislila. No, jaz bi gotovo bila.

Čez minuto ali dve sta reševalca prinesla nezavestnega na nosilih iz hiše, ga namestila v rešilca, potem pa vprašala žensko, če ga želi spremljati v bolnišnico. Samo odkimavala je, nič rekla, zato sta ji dala vizitko s telefonsko številko bolnišnične centrale in jo opozorila, naj čez uro ali dve pokliče in se pozanima o pacientovem stanju.

»Pridite, skuham kavo ali čaj,« sem se ponudila, a se je zdelo, da me ne sliši. Ponovila sem vabilo, pa je skopo odvrnila, da gre počivat, kasneje bo pa klicala v bolnišnico. In mi je obrnila hrbet pa stopila v hišo. Niti pozdravila ni niti zahvale nisem slišala. No ja ...

Trije smo sedli pod češnjo, in ko sem nama z Blažem postregla kavo, Juretu pa cedevito, mi je sin pomenljivo namignil. Počakal je, da je mali spil svojo pijačo in se napotil s svojimi grabljicami razkopavat krtine, potem pa resno rekel: »Človek v kopalnici sploh ni njen mož!«

»Uau! Resno? Si ga dobro pogledal?«

»No, jaz sem večkrat govoril z njim, tudi notri v vikendu sem že bil .. brez dvoma, tip v kopalnici ni njen mož!«

Od presenečenja mi je vzelo sapo. Pomislila sem, na hitro obnovila pogovor z zmedeno žensko ... in ugotovila, da v bistvu ni omenila besede mož. Rekla je samo, da je omedlel in da leži na tleh v kopalnici. Torej ON, neznanec, očitno ljubimec, za katerega verjetno mož – lastnik vikenda – sploh ni vedel. Uau, kako zanimivo!

Ko sva z Blažem tako zarotniško tuhtala o sosedinih skrivnostih, se je pripekljal mimo Albert, samec, ki živi nekoliko niže v grabi. Videl je, da uživava ob kavi, in parkiral svojo kripo ob živi meji. To je storil vedno, ko je videl koga posedati pod češnjo.

»Lahko dobim kavo, soseda?« se je prismejal do mize. Seveda sem mu jo skuhalo, dober sosed je. Beseda je dala besedo in povedala sva mu, kaj se je zgodilo pri vikendaših iz Slovenj Gradca. Albert je bil ob novici videti zelo prese-nečen, obenem zaskrbljen.

»Sranje ... pravo sranje ...« je začel med srkanjem vroče kave. »Včeraj sem videl avto pred vikendom in sem potrkal. Iz čiste radovednosti, saj me poznata. In ker sem se ravno vračal z gobarjenja pri Bukovniškem jezeru. Čudno mi je bilo, da je stala pred garažo kia, ne peugeot kot običajno. In soseda Nada me ni povabila noter – kar sicer vedno stori. In moški, ki je sedel na terasi, ni bil njen mož. Vse skupaj je bilo res čudno. No, nisem na svetu, da bi obsojal ... ponudil sem Nadi košaro svežih gob, da si popestri jedilnik. Vzela je in bila očitno navdušena ...«

Pogledala sem Blaža in ugotovila, da se nama je utrnila podobna misel.

»Si prepričan, da so bile vse tvoje gobe užitne?« me je zaskrbelo. Albert naju je gledal, kot da vidi pred sabo prikazni. Vidno je pobledelel.

»O tem sploh nisem razmišljal, odkrito povedano ... »

»Krasno!« ga je oštel Blaž. »Slab gobar si, potem pa nosiš bogve kakšne gobe še tujcem. Po mojem gre za zastrupitev z gobami.«

»Kako to, da Nadi ni nič? Saj sta jih verjetno oba zaužila,« sem tuhtala. »In ti, Albert, ti jih nisi jedel?«

»Danes sem jih nameraval pripraviti z zelenjavo in jajci ... Morda ženska sploh ne mara gob ... uh, če je zastrupitev, sem v hudi kaši!«

»Ali pa ne,« je glasno razmišljal Blaž. »Če je Nada s svojim ljubčkom skrivaj tukaj v vikendu, gotovo ne bo dajala na veliki zvon tega, kar se je zgodilo ...«

Predlagala sem Albertu, naj gre k Nadi in ji pove, kaj bi lahko bilo narobe z njenim ljubčkom. In naj se ji globoko opraviči. Neumno je nabirati gobe, če jih ne poznaš, še bolj neumno pa jih je potem deliti sosedom.

Kako se je vse skupaj razpletlo, nama bo pa Albert gotovo povedal, ko se prihodnjič oglasi na kavici pod češnjo.

Ivanka Bratkovič

KOLIKO ŽIVLJENJA JE V POMLADI TEJ

Življenje se v pomlad prebuja,
zvončki v jutro zabrstijo,
mačice nežne tiho drhtijo in
ptice hrepeneče žvrgolijo.

Človek se utaplja v modrini neba,
sončni žarek ga nagajivo požgečka,
srce močnejše vztrepeta in
roka k roki pohiti

Slika • Kép: Vera Kozak

Slika • Kép: Karin Abramušić

MALI DETEKTIV

Babica ima dvoje očal, ena za blizu in druga za daleč. Da ne štejemo še dvojih sončnih. Včasih pa jih ni lahko najti. Takrat babica potrebuje detektiva. Ker ima še cel kup ključev, detektiva zelo pogosto potrebuje. Svojemu vnučku pravi: »Ti si moj mali detektiv.«

Ker ima naš detektiv ostre oči, po navadi vse kaj kmalu najde. Ker pa je detektivski posel resna zadeva, babica pa ga dobro plačuje, je detektiv zelo dejaven. Dokler njegova mama ne ugotovi, da poje preveč sladkarij. Zato ga babica odtlej slabše plačuje.

Ker pa ima nadvse rad sladkarije, razširi svoj posel. Tudi dedka vpraša, ali mu naj kaj poišče. Išče vse mogoče, dokler babica ne ugotovi, da njena očala izginjajo, nato pa jih detektiv kot po čudežu najde. Tudi dedek jih pogosto pogreša. Ko babica razkrinka zvitega detektiva, ta nima več toliko dela.

Zato babica poskusi razširiti ponudbo. Ko potrebuje pomoč pri pospravljanju, vnuček pa ne pospravlja rad, skuša zaposliti detektiva. Dvakrat ali trikrat pridno pomaga, a vnuk ni od muh. Kmalu ugotovi, kam pes taco moli. »Babica, odloči se že enkrat,« ji pravi. »Potrebuješ detektiva ali pospravljavca?«

Ker babica bolj potrebuje iskalca kot pospravljavca, se odloči za iskalca. Zato je detektiv zadovoljen. Večkrat ponudi svoje usluge in se še malo prilizne:

»Babca, babi, babica, potrebuješ detektiva?«

»Hvala, danes ga ne potrebujem.«

»Sem pa še vedno tvoj detektiv, a ne?«

»Seveda si. Kaj bi jaz brez tebe? Toda danes detektiva res ne potrebujem več. Vse sem že našla.«

»Nisi, potrebuješ detektiva za čokolado! Ni je več tam, kjer je bila včeraj.«

NAŠA BIOLOGINJA

Naša deklica ima rada živali. Še vse pesmice, ki jih navdušeno prepeva, govore o njih. Najprej je znala zapeti tisto o šmentani muhi. Potem o pticah, pa o psičku, ki miga z repkom in o kužku in mucu, ki ringarajata.

Čeprav imajo doma majhno psičko, črno kot noč, je zelo navdušena nad živalskim vrtom, kamor od časa do časa gre družina na izlet. Pa tudi babica in dedek sta že bila z njo na obisku živalskega vrta.

Tam deklica z zanimanjem opazuje živali. Ko se naveliča, teka za žogo, za njo pa hoče tudi nagajiva Čarna, a ne sme z vrvice. Naenkrat pa, glej ga zlomka, žogice ni nikjer. Deklica je zaskrbljena in bi rada svojo žogico. Potoči nekaj solzic, nakar zagleda krtino in zahteva:

»Kltek, daj žogico zaj!«

Vrže se na vse štiri in brska po zemlji, toda žogice ni. Po ličkih ji lijejo solzice.

Babica pravi: »Le kam se je skrila? Greva jo iskat!«

»Gej, bica, tista ticka zela zogico!«

»Ta ptička je manjša od žogice. Ne bi mogla leteti z njo!«

»Potem pa zela zilafa,« vztraja deklica in vleče babico proti ogradi z žirafa.

»Žirafa?« vpraša začudeno babica. »Saj je vendar na drugi strani ograje.«

»Zilafa ima taaakšen vrat! Zirafa zela zogico,« je zadovoljna mala, ker je našla krivca in ker se babica zadovolji z njenim pojasnilom.

»Dedi, zemi zilafi zogico!«

Dedek ji skuša pojasniti, da žogice ni pri žirafi.

Ker to ne zadostuje, se izgovori, da ne more doseči žirafjega gobca, ker je previsoko. Zakaj ne more, zakaj je gobec previsoko, zakaj ima žirafa dolg vrat, zakaj ima takooo dolge noge, zakaj, zakaj ... Ko izčrpa že vse zakaje, dedek in babica pa vse izgovore, še vedno vztraja, da je žogica v žirafjih ustih. Na srečo se od nekod pripodi Čarna, ki se je medtem snela s povodca, saj so med iskanjem vsi pozabili nanjo, in to z žogico v ustih.

»Gej, bica, Carna zela zilafi zogico!«

Slika • Kép: Vera Kozak

KJE SO TISTI ČASI?

Nad vasjo se siva megla razteza,
ob oknu zrem v to čudno nebo,
v srcu zbudajo spomini se mi stari,
davni običaji, ko bili smo mladi.

Ob žuboreči Muri so mleli mlini,
kmetje s kosami so želi v dolini,
to bil je čas mlačve, s cepci trlo se je klasje,
takrat s sosedi bili smo pravi bratje.

Mati zamesili so kruh in potice,
iz krušne peči zadišale so gibice,
otroške oči so komaj čakale na dobrote,
da jih mati prekriža in razreže na kose.

Kje so tisti lepi stari časi?
Slišat ni petja ne vriska na vasi,
kruh, potica več ne diši iz peči,
čas je odnesel običaje in tiste lepe dni.

VIOLINE GLAS

Ugasnile so mestne luči,
z lučmi odšla si v temi,
jaz pa osamljen in sam
staro violino igram.

Utihnil je tvoj korak
za ovinkom v nočni mrak,
jaz pa nekaj še imam -
potrto violino igram.

Čakal sem rano v jutro,
se delal že beli je svit,
jaz pa nekaj še imam -
žalostno violino igram.

Violine moje glas zate joče,
spominov nate izbrisat' mi noče,
kot v vetru žitni sem klas,
mir v dušo prinesel bo čas.

Slika • Kép: Vera Kozak

BELO PISMO

Belo pismo piše moja mati,
žalost njena na papir je zlita.
Na prvi strani: »Bodi pozdravljen,
sin moj dragi, nepozabljeni!«

Tako mi piše: »Prazen je naš dom,
davno že je odbil večerni zvon,
molitev zmolim jaz še zate,
da srečen, zdrav mi vrneš se.«

Bog vedi, kaj mi še želi,
vem, da roka ji drhti,
morda po licu solza ji polzi,
v pismu belem se pa posuši.

BISER MOJEGA SRCA

Lepoto nje sem nemo občudoval,
vse na svetu tem za njo bi dal,
iztrgal zadnji košček bi srca,
mladosti moje biser je bila.

V sanje spletal njeno sem ime,
ime te krasne, nežne deklice,
na klopci božal njene sem lase,
zdaj v bližino mojo več ne sme.

Bila je biser mojega srca,
srce umira moje, miru mi ne da,
prevandral bom vse poti sveta,
da našel bom ta biser mojega srca.

Slika • Kép: Geza Kuštanci

BISERI ROSE

Poročila sva se spomladi, pred desetletji, vendar je spomin na tiste dni živ, kot bi bilo včeraj.

Najina poroka je bila skromna.

A kljub neizsanjanim dekliškim pričakovanjem o sanjski poroki je bilo vse tako, kot je bilo prav. Bila sem obkrožena s tistimi, ki sem jih imela najraje, ob meni je bil on, ljubezen mojega življenja. Ljubezen je res lepa, brezpogojna, edinstvena, vse dopušča in oprošča, je dar, ki ga lahko prejmeš in doživiš kot blagoslov svojega življenja.

Poročno potovanje je izbral moj mož. Na pot sem vzela nahrbtnik, športna oblačila in z nama je šla najina psička, nemška ovčarka Asta. No, po pripravah so-deč sem vedela, da destinacija poročnega potovanja ne bo eksotika daljnih dežel.

Zgodaj zjutraj sva se odpravila na pot. Peljala sva proti Primorski, v Cerkljansko hribovje zahodne Slovenije. Pot se je vse bolj strmo dvigala, vozila sva se v breg, ob robu grap in med gostimi gozdovi, mimo majhnih vasic, skritih med grapami visoko v gorah. Očarana sem bila nad lepoto, nad pokrajino, ki je bila tako drugačna od mojih ljubljenih ravníc Prekmurja, kjer sem bila rojena. Po strmem vzponu sva prispela v vasico Zakojca. Zakojca leži visoko nad Baško grapo, na pobočju kopaste Kojce s pogledom na mogočni Porezen. Tu so gozdovi, grape, pašniki in polja, njive ter sadovnjaki, domačije in prijetni ljudje. Zakojca je tudi rojstna vas pisatelja Franceta Bevka, ki se je s svojimi Solzicami poklonil vsem slovenskim materam.

Le za hipec sva se ustavila na Flandrovi turistični kmetiji, kjer sva odložila nahrbtnika. Z bratrancem Vencijem smo spili čaj, malo poklepetali in hitro sva krenila peš naprej.

Le malo iz vasi sva se ustavila na prašni potki. Med pašniki je na hribu stalo osamljeno drevo, ob njem pa kup skal in kamenja. Pokazal je v hrib in rekel: »Tam je stala moja rojstna hiša, tukaj sem se rodil«. Zob časa je spremenil skromno kamnito hišico v kup skal in kamenja. Povzpela sva se v hrib. Najina psička je tekala po travniku, raziskovala krtine in ovohavala svobodo in prostranstvo travnikov. Razigrano sem tekala za njo, ji metala igrače in se po neutrudnem preganjanju usedla na kup skalovja.

Iz grap in kotlin so se dvigale jutranje meglice, nebo je bilo sinje modro, griči in midva pa sva bila obsijana s sramežljivimi jutranjimi pomladnimi žarki. Takrat mi je v roke potisnil šopek pomladanskih travniških cvetic. Na lističih in nežnih cvetovih se je lesketala jutranja rosa in rosne kapljice so se v sončnih žarkih lesketale kot najčistejši biseri. Brez besed sva objeta sedela na kupu kamenja in občudovala podarjeno lepoto, ki naju je obkrožala. Na vrhovih okoliških hribov so se svetile manjše zaplate snega, griči so bili obarvani s tisočnimi pomladnimi odenki. Bila sva očarana nad lepoto najine dežele.

Mnogo let kasneje sva skupaj in posamično prepotovala številne dežele sveta. Občudovala sem vonj in barve eksotičnih cvetic Zanzibarja, Egipta, Indije, mrzle Finske, Amsterdama. Spoznavala sva kulturo in lepote številnih dežel. A nikjer se rosa na cveticah ne sveti tako, nikjer ni nebo tako sinje modro in dežela tako polna lepot kot doma.

Tako opojno in čarobno se je rosa svetila le na travniških cveticah, nabranih na naših travnikih. Tako raznolike deželice, posejane z bujnimi gozdovi, bistrimi rekami, čarobnimi jezeri, tako lepih ravníc, kot so v mojem rodnem Prekmurju, kjer se veter poigrava z žitnimi klasi, ne najdeš nikjer na svetu. Takih lepot, kot jih premore naša domovina, ni nikjer na svetu. Tako lepo dehtijo le rože naših Slovenskih travnikov. In šopek, obsijan s sončnimi žarki na lesketajočih rosnih kapljicah, je bil najlepši šopek cvetja, ki sem ga prejela in ga bom v srcu nosila za vedno.

Slika • Kép: Dragica Zag

Slika • Kép: Jožica Kohek

MAMICA NA SLUŽBENI POTI

Stopi mi na prste
Odgrizni ustnice
Zapelji me v tango
S prebodeno vrtnico med zobmi
Sanjaj me v barvah
Nastavi album
Da se spomini povežejo
Prikliči sončni zahod
Valcer bo dober za opijanje
Rjuhe naj vpijejo žejne krike
Fukajva v ritmu rock'n'rolla
Bodi kot Mick Jagger v najboljših letih
Zbudi me s kavo
In pošlji domov
Da se streznim
Otroci rasejo kot tulipani.

SPOMNI SE

Spomni se,
kdaj si nazadnje bosa tekla po rosi.
Ko te piči čebela, se ti podplat obarva rdeče.

Spomni se,
kdaj so paradižniki najslajši.
Ko jih vržeš ob tla, se njihova sladka domača semena
razletijo na vse strani neba.

Spomni se,
kdaj si zanosila na postelji iz cvetja.
Zima je omamljena vpijala vso njihovo žlehtnobo vonjav.

Spomni se!!!
Ne bodi stara od spominov.

ZGODBICA NAVADNE NOROSTI

8000 živčnih končičev se je naselilo na tvojem klitorisu.
In ves čas so na preži.
Sladke besede jih vznemirijo.
Podivjajo, ko se jim približa slinav jezik in opleta sem ter tja.
Otečejo do bolečine in si brezvestno
podredijo telo in duha.
8000 miniaturnih, ki prevajajo govornico
slinavega jezika ali prstov ali kurca ali česa drugega.
In nobeden ne razume, kaj se dogaja.
Ali pa?
Charles Bukowski, prasec porimani, povej, a si že pokukal v nebesa.
8000 živčnih končičev na tvojem klitorisu te dela blaženo.

Slika • Kép: Magdaléna Piberčnik

Franc Koren

MOJ BOG, PA MENDA SE NISEM POSTARAL!

»Angeli v nebesih ne pojejo mojega imena,
čprav imam vstopnico v desni roki.
Če nočeš, da stopim v tvojo hišo,
se poberi iz moje maternice,«
si mi zabrusila. In se oblekla.
Moj bog, pa menda se nisem postaral.
Mogoče so le taki čudni časi,
ko je težko prečkati razpotja.

Le kje so moji otroci,
kje so moji otroci?

Slika • Kép: Magdalena Piberčnik

MOJ PES

Moj pes ni nikoli odklonil klobase
niti kosti, s katere so viseli še kosmi mesa
in žindre, se ni mogel upreti.
Bil je zvest sam sebi.
Vsakdo ga je lahko podkupil.

Moj pes je zelo ubogljiv.
Na povelje dela obrate, skače v vodo, sedi, leži, lovi,
tudi prdi, če so gostje nadležni in nočejo oditi ob pravi uri.
Poliže te vsakič, ko se skloniš.
Lahko rečem, da je zvest vse do bolečine.

Moj pes ne pozna pregrad.
Da bi bil na lancu je danes to much.
Ko pride čas vonjav in psice zapojejo, ga ne zadrži noben povodec.
Več jih naskoči, več oplodi, večja je svoboda.
Jaz še zmeraj zaljubljen, on svoboden, idealen par.

Moj pes bo danes zaspal. Za vedno.
Štirinajst pomladi se mu je svetila črna dlaka
in so ga držali sklepi.
Sedaj bo injekcija zamrznila njegov čas.
Brigita joče. On z otožnim pogledom razumevanja v pričakovanju neizbežnega.

Moj pes ni več moj.
Čakam, da si Brigita obriše solze.

ZASEKINA ZADREGA

Zaseka se je znašla na zelenjavnem balu ...

V zadregi, ker plesna skupina ni njena, se je ozirala po okroglih krilcih ...

Ooo ... mehko zaobljen rjavi šampinjon, bleščéče bela svila jajčevca, steklena eleganca čebule, rdeče-zelena paradižnikovih kroglic ...

Kam naj se skrijem, vsa mastna? je zmedeno premišljevala.

A v hipu se v njej prebudi premeteni pujsek ...

In ...

po plesišču v naglici razmeče žajbljeve listke in rožmarinove vejice, potrese sol in poper, plesišče -nič kriva - zalije z olivnim oljem ...

Nato pa urno skoči v objem šampinjonov in se skrije pod zelenilo peteršiljeve čipke ...

Na varnem se hihita in skrita čaka,

da zapoje melodija tople pečice, da se raztopi

v objemu plešočih zelenjavic ter razbohoti svoj okus

v začudenja polnih brbončicah ...

Bal naj se začne!

Foto • Fotó: Karin Abramušič

MAJKO MOJA

Poneo me život, majko, nazad u rodni kraj.
Poneo me putem, kojim nisam htela ...
Ti ostala si sama,
te daljine, teško breme nosiš.
Pritiskaju dušu moju
ne , ne mogu doći, da ti suze brišem sada!
Majko moja, u mislima s' tobom sam ...
Kad se noć u sobu spusti, suze same krene,
a bol mi, majko moja, dušu razdire!

JEDINI MOJ

Otišao si tog letnjeg dana, rano ujutro ...
ni pozdravili se nismo, ni zbogom nisi mi uspeo reći!

Utihnila sam, još samo sećanja u meni vrište!
Kroz svaku poru tela uvlači se teskoba teška.
Nezaraslu otvara ranu,
praznina u meni sve veća ...

Boli, ko i onog dana,
bratec moj, ne zarasta rana ... krvavi sve više!

Slika • Kép: Dragica Zag

BABICA V NEBESIH

Babica je prispela v nebesa,
ker si jih je želela in tudi zaslužila!
Živela je mirno in veselo,
polna upanja, da pride v nebesa.
Veliko je tudi molila v ta namen.
Sicer je pa šla v življenju skozi
težke in naporne čase, sploh v času vojne.
Zanjo je bila sreča vedno v majhnih stvareh.
Njeno izmučeno telo se je teden pred smrtjo odločilo umreti
in tudi njen zadnji stavek je bil, da želi v nebesa k svojim najdražjim.
Leta 2021 je mirno zaspala.
Tudi moja druga babica je mirno zaspala leta 2011.
Zdaj imam dva angela v nebesih, ki me vse dni zelo pozorno spremljata.
Večno jima bom hvaležna za vse lepe spomine.
Zmeraj, ko potujem z letalom in ko smo na najvišji točki,
se spomnim babic in jima zmeraj pravim:
»Zdaj sem vama pa blizu in upam, da vama je v nebesih dobro.
Prosim vaju, da bomo varno pristali in se srečno vrnili.«
Upam, da se kdaj srečamo v nebesih.
Pozdrav v nebesa!

TEJ NAŠI DEDEKI

Tej naši dedeki su bilij meštri za vse,
vse su znali napraviti.
No, skoro vse, bi pravile naše mamce,
ka v küjni su se glij nej motali.
Liki okauli hiše pa na njivaj so pa vérti bilij.
V šumu su tütj radi šli drva delat.
Da su dumá pérje čejsali,
su oni pri drügoj mizi kartali.
Tej naši dedeki so tüdi kupinári bilij,
ka so naukouli hudili küpüvat bilice pa piceke.
Pletli su cekre, klepali kose pa srpe.
Veselje je bilau, da je žetev bíjla,
v zijmi pa, da su koline bilé.
Kupica je bijla vseposedi, nej samo v pivnici.
Že te su znali, ka je domače vijno najbokše.
Nigdar su se nej čemerijli, skoz su bilij za hece,
meni so se pa te vragolije jako puvidle.
Tej naši dedeki, Boug vas živi!

Slika • Kép: Matilda Karba

*Zágorec-Csuka Judit, Olga Paušič
(Petőfi Sándor)*

*Ob 200-letnici rojstva velikega madžarskega pesnika **Sándorja Petőfija** se je pesnica in prevajalka Judit Zágorec Csuka s sodelavko Olga Paušič lotila prevajanja Petőfijevih pesmi. Zahtevna naloga je to in velik izziv za slehernega prevajalca, saj velja Petőfi za svetovnega mojstra umetniške besede. V Pobiralce rose smo vpeli 5 njunih prevodov.*

PRI DRAVI

(A Drávánál)

V tvoje hrumeče pene
stresem ta venček cvetov,
Drava! Naj potone v globine,
odlóži ga na rečni breg,
ko prispe do moje domovine.

Čprav bo cvetja kras
usahnil do takrat in ovenel,
iz cvetne čaše rajski vonj
nič več ne bo dehtel ...

Povej, da takšno je po domovini
hrepeneče naročje moža,
ki ga je nevihta usode
zanesla daleč stran na tuja tla.

Marburg/Maribor, 1840

OB KONCU SEPTEMBRA

(Szeptember végén)

V dolini še vrtno cvetje žari,
pred oknom še topol zeleni,
toda - a vidiš tam zimski svet?
Že sneg je prekril vrhove.
V mojem mladem srcu še poletje tli
in vsa pomlad v njem cveti,
a glej, v temnih laseh je sivina,
zima se jih je dotaknila.

Cvet oveni, življenje premine ...
Sédi, ljuba, v naročje mi sédi!
Nasloni glavo na moje prsi,
se ne boš jutri sklanjala nad mojim grobom?
O, povej: če pred tabo umrem, boš jokajoč
žalovala za mano
ali pa te bo ljubezen mladeniča prepričala,
da opustiš zanj moje ime?

Ko enkrat odložiš vdovsko tančico,
kot temna zastava naj vihra nad mojo glavo
in prišel bom ponjo iz onostranstva
sredi noči - in jo odnesel tja dol,
da obrišem svoje solze zate,
ki zlahka pozabiš mojo vero vate,
da zavijem srčne rane moža , ki te bo
tudi takrat, tudi tam za vedno ljubil!

Zágorec-Csuka Judit, Olga Paušič
(*Petőfi Sándor*)

VRTNICE NA POBOČJU

(Rózsabokor a domboldalon)

Vrtnice cvetijo na pobočju,
nasloni se mi na ramo, angel moj,
zašepetaj mi na uho, da me ljubiš,
hej, kako všeč mi je to!

Na Donavi sonce odseva;
reka drhti od veselja,
tiho ziblje sonce v naročju,
kot jaz tebe, ljuba.

Hudobneži pravijo,
da zanikam boga!
Pa tudi zdaj molim ...
Poslušam bitje tvojega srca.

Pešta, november 1847

VZKIPELO JE MORJE

(Föltámodott a tenger)

Vzkipelo je morje,
morje ljudstev;
straší nebo in zemljó,
mogočne valove vali
njegova grozljiva moč.

Vidite ta ples?
Slišite to glasbo?
Tisti, ki niste vedeli,
zdaj lahko spoznate,
kako se ljudstvo zabava.

Morje drhti in buči,
ladje tulijo,
tonejo v pekel.
Jambor in jadra
zlomljena, raztrgana bingljajo.

Sprósti svojo moč,
grozljiva povodenj,
sprosti svoje grozljive moči,
pokaži mi svojo globoko strugo
in dvigni v oblake
podivjane valove.

Označi na nebu
večni nauk:
čepprav je zgoraj galeja
in spodaj deroča voda,
je vendar voda gospodar!

Pešta, 27 - 30. marec 1848

Zágorec-Csuka Judit, Olga Paušič
(*Petőfi Sándor*)

ENA MISEL ME MUČI

(Egy gondolat bánat engemet)

Ena misel me nenehno muči:
umreti v postelji, med blazinami!?
Počasi veneti kot roža,
ki jo gloda zob skrivnega črva;
počasi kot sveča dogoreti,
stoječ v zapuščeni, prazni sobi.
Moj Bog, ne daj mi take smrti,
ne daj mi take smrti!
Naj bom drevo, ki ga preseka strela
ali burja izruje iz tal;
naj bom skala, ki jo z gore v dolino
mogočni grom privali do tal ...

Če vsi zasužnjeni narodi
vstanejo in odvržejo svoj jarem
zardelih lic in z rdečimi zastavami ...
In na zastavah s tem svetim geslom izpovejo:
»Svoboda vsem na svetu!«
In če to zapojejo,
zapojejo od vzhoda do zahoda,
se tirani naj spopadejo z njimi!
Tam naj umrem,
na bojnem polju,
naj teče mlada kri iz mojega srca.
Ko ustnice veselo izrečejo zadnjo besedo,
naj jo pogoltnejo jekleni hrup, zvok trobente
in tuljenje topov ...

Nad mojim truplom
naj drvijo konjeniki,
hiteč k zmagi.
Tam naj me pustijo – poteptanega.
Tam naj poberejo moje raztresene kosti,
in ko pride veliki pogrebni dan,
bodo s slovesno, počasno žalno glasbo,
ob spremstvu zastrtih zastav
položili junake v skupni grob,
junake, umrle zate, sveta svoboda!

Slika • Kép: Ignac Koren

Lidija Alt

JESENSKI DAN

Dovolj je
zazreti se v daljavo,
v prelepo pisano goščavo,
prisluhniti šumenju listja,
kjer se list dotika lista,
in vdihniti
svežino zraka,
ki se v pljučih ti pretaka;
dovolj je
doživeti dan,
ki zaziblje te
v prelep jesenski san.

VIRUS SREČE

Virus sreče
mi po krvi teče;
gledam majhno piko,
vidim Zolino sliko.

Virus sreče
nič ne reče,
kar teče, teče, teče ...

Foto • Fotó: Ignac Koren

POTNIKI OGNJENI

Potniki ognjeni,
po nebu razpršeni
potujejo na vse strani,
vanje uprte so naše oči.

Pisani so ti junaki,
nepopisni korenjaki
se v soncu kar bleščijo
in v vetru pravo smer lovijo.

Čez travnike in poljane,
skozi mesta in vasi,
vse do cilja
usmerjajo svoje moči.

Ti potniki ognjeni,
z dušo prepojeni
odjadrali so v svet;
za njimi je ostala
nepozabna sled.

MAMA

Mama,
tople so tvoje roke,
ki so me k sebi privile,
ko solze žalosti
so mi lice zalile.

Močna je tvoja duša,
ki mi dajala je nove moči,
ko padci in vzponi
so spremljali moje življenj-
ske poti.

Mama,
odprla si mi oko in srce,
zato iskrena hvala za vse.

POMLAD

S pticami je priletela,
je na naš vrt se usedla,
lepote razgrnila,
nam veselje naredila.

Lep je ta pomladni čas,
ki prebudi vse čute v nas;
tako lažje stopamo po poti,
ki prihaja nam naproti.

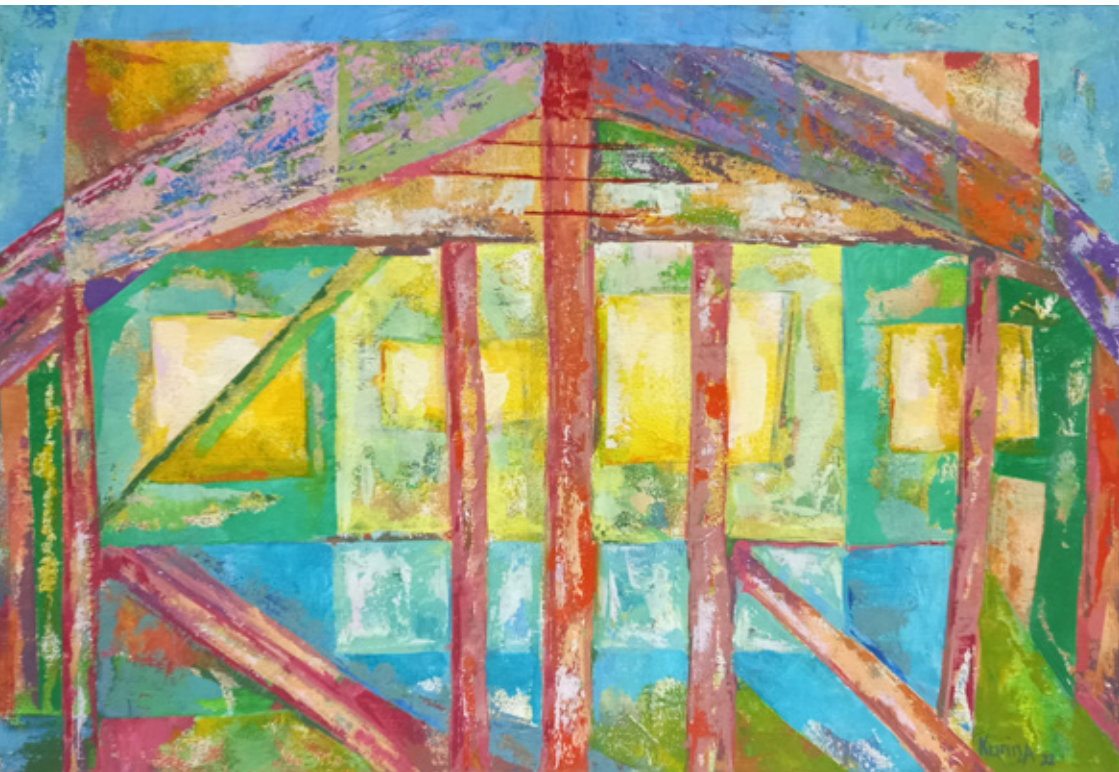

Foto • Fotó: Karin Abramušić

HIŠA MOJEGA OČETA

Nikjer ni tako lepe hiše,
kot je hiša mojega očeta,
kjer sonce na zrcalo riše
obrazе, kjer se žarek zapleta
v stare omare v neštetih
sobah, skodra star tepih,
poboža v lončkih vse cvetlice,
ki se zarišejo v spečega lice,
in ga nežno prebuja:
»Zbudi se, zbudi iz teme,
danes osvetlim ti pot, ker si slepec,
gospodar velike hiše,
ki ga le še Sonce obiščе.
Otroke posejal si po svetu,
da bilo bi več mene – Sonca,
otroke, ki šli bi do konca
in še čez, medtem ko postal si
samoten gospodar velike hiše
sredi osamljene vasi
osamljenega otoka,
kjer nihče ne sliši, ne poslušа
tvojih lepih verzov,
kjer nihče ne poslušа
tvojih žalostnih napevov.
Zbudi se, osamljen gospodar,
v žalost zavite velike hiše,
zbudi se, da te smrt ne proda
za svet nadstropje niže.«
Nikjer ni tako prazne hiše,
razen tiste lesene
- od zadnjega slovesa -,
nikjer ni tako žalostne hiše,
kot je hiša mojega očeta.

SPOMNITA SE NAME

(Kiki in Zsuzsiki)

Spomnita se name,
ko bo jesenski vetrič zaplesal v vajinih laseh,
spomnita se,
kakšen je bil moj široki nasmeh
vsakič,
ko sem vaju zagledal.

Spomnita se name,
ko se bo prva snežinka stopila
na vrhu nosu,
ko gradili bosta snežake sredi zime,
ko se bo nevihtna voda razlila
po asfaltnih ulicah.

Spomnita se name,
kako sem vaju gledal, ko sta prišli na svet,
vaju ponoči stiskal na prsi,
da mi vaju nihče ne bi vzel,
kako nestrpno sem čakal,
da vaju spet objamem.

Spomnita se name,
kakšen sem bil,
ko me enkrat več ne bo.
Kako sem vaju imel rad,
nekoč vse tri.

Spomnita se name,
ko bom čustva s solzami izpral,
ker bi lahko še toliko ljubezni vama dal,
pa je nobena od vaju ne vzame ...
Spomnita se name,
na vse nezaceljene, zakrite rane.

Slika • Kép: Karin Abramušič

KAKADUJKA

Ona je tu
samo za nas,
pisana kot kakadu
- tako vsak dan zakrinka
svoj pravi obraz.
Vsak teden obuje nove čevlje,
od bivšega dobiva preživnino,
služba ji ni v veselje,
a se počuti dobro med mladino.
Najlonke z vzorci,
na krilu naborki,
dekolte za mladiče,
razgaljeni joški.
Lasje so poblajhani
na fluorescentno rdeče;
kot pri kakšni ostareli dami
so nje trepalnice umetne,
botoks na okroglem licu
in za palec šminke,
izpuljene obrvi
za večno mlado lice
človeške palačinke ...
Kreatura brez primere,
z vonjem stare device,
ki nikoli ne bo odrasla
ali imela človeške globine,
prej bo zapela trava,
kot se kakadujke pamet prime.

MÁJUSI ÉBRESZTGETŐ

Ébreszd fel lelkemet május elsején,
akkor, csak úgy – »azért« és mindig,
mikor megérezed , hogy a szerencséd
reám szálló szeretetedből csak tövis.

Ébresszél, ha véletlenül hallod,
hogy ott kint suttogva nő a fű, s te lehajolsz
félébreszteni, ne legyen tőled olyan távol,
amikor szívedben ezernyi szikragondolat rajong.

Ébresszél, ha a kutya furcsán ugat,
ha bosszant a macskánk farka,
ha az égben vagy és lusta, mert
én azért vagyok a földön, hogy meghódítsalak.

Ébresszél, amikor az első hullám
a tengerparton megcsókolja lábadat,
amikor az első napsugár
megcsókolja merengő arcodat,

s te arra ébredsz, hogy én voltam az.
Ébressz fel, ne szökjön el parányi pillanat
tőlünk, ébresszél, mert végre értem,
hogy túl rövid a szerelem, élet nélkül.

ŐSZI IMPRESSZUM

Ott a boltív pereménye felé
ezernyi pitypang pehely
száll, a felhők közé szökött,
fehér párnát égre szövött.

A hattyúk párjukat keresve
magasba szálltak, a levelek
tarkabarka öltözékben,
táncolnak a süvítő szélben.

Apró madárszemek lesnek
a fa koronájából, kiéhezett verebek
csapata szemléli a szélben elveszett
magokat, morzsa- lakomát remélve.

Én ott állok, e csodák, szempilláim
által elárasztott, érzelmeim bűbájos
ágyán, mert az ősz kabátzsebe tele ,
szeretem őt, de mégis csak egy árva.

Ilyen ő, a csodálatos ősz,
gyönyörű, de irdatlan hős,
mely meghalna, mint én miattad,
kedvesem, szép, mint az élet, de hervatag.

Slika • Kép: Geza Kuštanci

SLUTNJE

Starček, ki s sklonjeno
z glavo počiva,
skriva vso bolečino srca
in trpeče solze z dna duše.

Ostal je sam na
tem prekletem svetu,
edina prijateljica v
oporo mu je palica.

Samota ga objema,
spomini na nekoč,
a le solze polzijo po
nagubanem obrazu.

Starčkovo srce
v sebi skriva vso plemeni-
tost,
dobroto in edini zaklad -
spomin na nepozabne dni.

HREPENENJE

Hrepenim po tvojem
nežnem dotiku.
Hrepenim po tvojem
nežnem, toplem poljubu.

Hrepenim po vonju poletja
in toplini.
Hrepenim po poletni noči,
ko na nebu zasijejo zvezde.
In hrepenenje ostane ...

MOJA BOGINJA

Lepa si kot Venera,
kot boginja, ki
v sebi skriva moč
ljubezni in strasti.

Tvoj suženj sem,
zapeljala si me
v opoj strasti in
ljubezni, ki ji nisem kos.

Vedno boš moja
boginja ljubezni,
naj me opija
tvoj najslajši poljub.

Milan Hajdinjak

SREČEN SEM

Da, srečen sem,
srečen od srca,
odkar spoznal sem te,
saj nate čakal sem.

V moje srce si prinesla
srečo neizmerno,
z njo pa toplino,
polno ljubezni, milino.

Da, srečen sem
in srečen bom,
ker vem, da končno
imam njo, ki ljubim jo.

LEPOTA

Ni knjig in ni pesmi,
ki bi znale opisati
tvojo lepoto, očarljivost,
tvojo ljubezen in srčnost.

Le moje oči vidijo,
le moje srce ve,
da si dragocen biser,
ki ga ljubi moje srce.

Občudujem tvojo lepoto,
lepoto, ki vsa žari,
kot sončni žarki,
ki nebo jih rodi.

Slika • Kép: Magdaléna Piberčnik

JUTRANJA ROSA

Jutranja rosa, ujeta
v žarek sonca,
travno bilko pozlati
in dan mi lepši naredi.

Srečo iščem v kaplji rose,
iščem jo v nasmehu,
ki prijatelj mi ga podari -
nasmeh se v srcu pozlati.

Jutranjo roso ujamem v dlan,
z njo umijem lice si skrbno,
saj verjamem, da srečo
mi prinesla bo.

NIKOLI VEČ

Nikoli več ne bom hodila
po isti poti,
ker pesek zabriše
vse moje sledi.

Nikoli več ne bom zaplula
po isti reki,
ker voda izbira
vedno nova prodišča.

Iščem nove poti,
ki me usmerjajo
v pozitivne smeri
in tu, tu odkrivam bit svoje moči.

Slika • Kéop: Zorica Vinko Šimonič

MOJE SONCE

Ti bil si moje sonce,
moj navdih,
ki pokazal mi
pozitivne je smeri.

Ti bil si moja želja,
moje upanje,
ki vodilo me je
na vseh poteh.

Ti bil si moja sreča
in moja ljubezen.
Bil si smisel
mojega življenja.

LUČ SPOMINA

Ko nekoč ugasne luč spomina,
morda zrla bom s pogledom tja v daljavo,
nikar me ne pomilujte, dragi moji.

Ko korak moj bo negotov,
stisnite me tesno pod roko
in odvedite na klop v hladno senco.

Pripovedujte zgodbe
o dobrih mi ljudeh, o mladosti,
sreči, ki skupaj smo jo doživeli.

Zvok besed bo božal
mojo dušo
in umiril luč spomina.

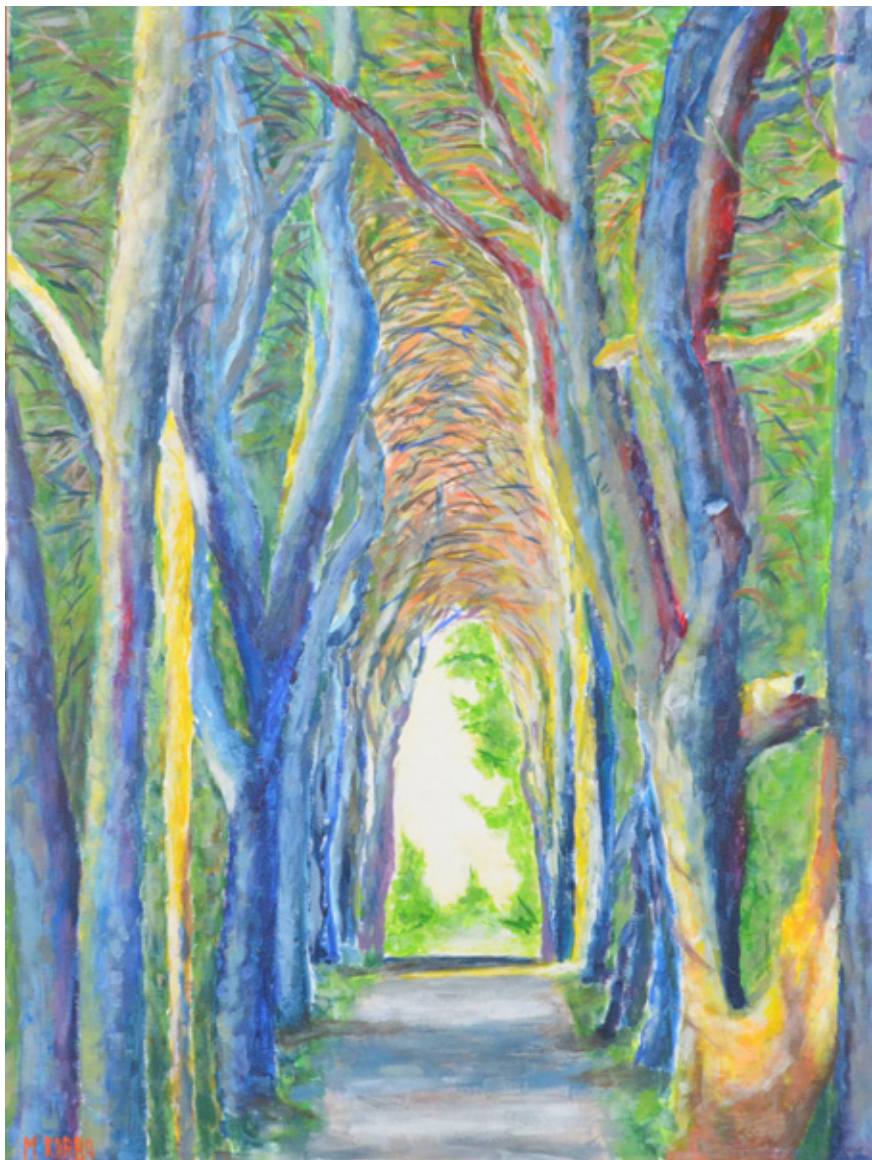
Slika • Kép: Helena Farič

PLAVI BISERI

Zazrla se je skozi okno in opazovala kaplje, ki so polzele po okenski šipi in se izgubile neznano kam. Njeni spomini so se vračali tja daleč nazaj v zgodnje otroštvo.

Življenje v tistih časih je bilo zelo skromno in težko. Ana je bila stara štiri do pet let. V lepem spominu ji je ostala teta iz Ljubljane. V Aninih očeh je bila dobra vila, ki ji je prinašala darila. Teta se je z družino rada vračala v svoj rojstni kraj. Nosila je bel kostim, na glavi je imela belo čepico, obute pa je imela čevlje z visoko peto. V tistih časih je bilo to nekaj posebnega, zlasti za majho podeželsko vasico. Ana se je vedno razveselila, ko je zagledala teto na domačem pragu. Tako je bilo tudi takrat. Za rojstni dan ji je teta poklonila zlate uhanе s plavimi biseri. Nečesa tako lepega Ana ni videla še nikoli. Ni se jih upala dotakniti, le občudovala jih je. V soncu so se lesketali kot največji zaklad. Od sreče in veselja je plesala in poskakovala po sobi. Naslednji dan so ji preluknjali ušesa in skozi napeljali sukanec. Bilo je zelo boleče. Ušesa so se vnela in bila vsa zatečena. Sukanec v ušesih so ji vsak dan obrnili. To je bilo najhujše. Ne, take bolečine ni mogla zdržati! Zbežala je v gozd za hišo in se skrila za drevesi. Minilo je precej časa, da so starši spoznali, da s silo ničesar ne bodo dosegli. Anini zlati uhani s plavimi biseri so ostali neuporabljeni v omari.

Ana je odraščala, ostali pa so ji spomini. Obljubila si je, da nikoli v življenju nikomur ne bo vsiljevala ničesar tako bolečega. Na dogodek pa ji je ostal grenak spomin, ki jo še zdaj spremlja skozi življenje.

Slika • Kép: Matilda Karba

MURAVIDÉK PARNASSZUSÁN

Zadravec Szekeres Ilonának

Azt ígérte nekünk az Isten, hogy egyszer
eljutunk a Parnasszusra, a költészet szentélyébe,
a végső oltárhoz, a végső forráshoz, ahol majd
mindig kisüt a nap és szivárványban fürdenek
meg a reggelek, ahol örökösen nyílik a vörös rózsa,
illatozik a gyöngyvirág, énekelnek a madarak.

A Parnasszusunkon nem lesznek ellenségek,
mellébeszélések, betegségek, álmatlan éjszakák,
szomorú reggelek, de a hegycsúcs felett is tiszta lesz
a levegő, s friss források fakadnak a hegyoldalból,
s folyóvá duzzadnak a széles rónaságot elérve,
utat törnek Muravidék felé, mint a vers, amely a
fennsíkon születik meg és mély óceánokba torkolódik.

Ez a mi Parnasszusunk, végre a miénk lesz itt
a Muravidéken, ahol a forró nyarakon beérik
a búza és a hűvös őszi napokon megérik a szőlő
is, a kemény teleken pedig befagy a Bakonaki-tó
és a gyerekek korcsolyáznak rajta, és minden
újjáéled, ha friss szellőkkel érkezik meg a tavasz,
a földművesek újra bevethetik a földjeiket.
A muravidéki a szőlősgazda megmetszi a szőlőtőkáját,
újra sodrással folyik a Mura, és mi is e csodálatos
panoráma részesei leszünk, hiszen ez a mi földünk,
a mi Parnasszusunk, ahonnét ellátunk a Lendva-hegyig,
a Szent-háromság kápolnáig, a csonka dombig, a Bánffyjak
váráig és távolabbra is utat tör a tekintetünk egészen
Csáktornyáig, Muraközig, a Zrínyiek földjén pihen meg.

Ez a mi Parnasszusunk! Isten adta nekünk az ígéret Földjét!
Szülőföldünket a tájban, bölcsőnket és szemfedőnket!
Ha, megvan a saját utunk, az igazságtalanság sem fog fájni annyira.
De lehet, hogy az igazságtalanság terel bennünket jó útra,
és eljuthatunk az igazság Parnasszusára is, beléphetünk a birodalmába!
Ne döntsük le a kapuit, hanem együttérzéssel, alázattal, megértéssel,
tehetségünkkel hódítsuk meg végre Muravidék csodálatos Parnasszusát!

Slika • Kép: Ignac Koren

ELMÚLÁS

Így fog elmúlni benned
a 21. század oltárnélkülisége,
a közös tűzhelyek melege,
az otthonosság összetartó ereje,
valami ami volt, de már szétesett,
darabokra tört, elszivárgott a föld
mélyébe, kimosták a vizek, a folyók,
feloldódott a levegőben, semmivé vált,
színtelen és szagtalan lett, mint az Isten.

NEM AKAROK ÍGY

Nem akarok így szétesni e tájba,
elmenni köszönés nélkül,
mint a vándormadarak,
akik elmenéskor is tudják,
hogymegyszer visszajönnek,
s újra összerakják a fészket.

Slika • Kép: Jožica Kohek

RADI BI SPREGOVORILI

Radi bi spregovorili,
se izpovedali.
Besede srca,
ki spatí ne da.

Radi bi spregovorili,
pa imamo neme oči,
zavezana usta,
brezglasna grla.

Radi bi spregovorili,
namesto nas tišina govori.
Molk nas zaznamuje,
življenja oblikuje.

Radi bi izrekli neizrekljivo,
pa drugačni smo.
Življenje nas je izučilo,
da vedno klonemo.

Radi bi spregovorili,
pa si ne upamo!
Še vedno hlapci smo.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE 2022

Predsedniške volitve se minile,
spet sledijo spremembe.
Pahor se je moral posloviti,
ženska bo morala v njegove čevlje stopiti.

Predsedniških kandidatov je 7 bilo,
vsi le veliko obljubljali so.
Potem ostala sta le dva,
ki se za predsednika potegovala sta.

Če bo ženska ali moški,
vseeno bilo nam ni.
Državljeni pa želimo si,
da se v prihodnje nam dobro godi.

Kar smo izvolili,
to smo dobili.
Zato politiki naj zdaj skupaj stopijo
in novi predsednici ne nagajajo.

Le vojne in lakote
pri nas naj ne bo.
Predsednica za državo naj skrbi,
kakor so prejšnji v preteklosti.

POLJANSKE DROBTINICE

Ljubezen me v Poljano pripeljala je
spoznavat poljanske drobtinice.
Tu je moja družina,
tu sem doma.

Pred Poljano Berek me pozdravi,
v njem namakajo se štrki.
Prek ceste ranč Vermida stoji,
na njem domačih živali mrgoli.

Mimo spomenika pot me vodi,
prek ceste občina stoji.
Tu hram je polanske kulture
in blizu park Dežele štokelj še.

V bližini cerkev srca Jezusovega,
na pokopališču grob Danijela Halasa
ter domačija in šola Miška Kranjca,
lepo urejena okolica.

Te drobtinice me vsak dan obdajajo,
življenje moje spremljajo.
Želela bi, da jih spoznate tudi vi,
zato ste v prijazno Poljano vabljeni.

A največja drobtinica je moj dom,
od katerega se enkrat poslovila bom.
A to bo enkrat ... takrat,
ko se ustavi moj korak.

PESEM

Ko zamisel imam,
na papir jo dam.
Hitro jo zapišem,
da je iz glave ne izbrišem.

Pesem je zapisana,
preverim, če je smiselna,
če začetek in konec ima,
da bralca bo pritegnila.

Ločila moram postaviti,
ne vejic in pik pozabiti.
Rimati se pesem mora,
potem je res gotova.

Najlepše se pesmi poleti rodijo,
ko na morje vsi hitijo.
Skrivnost pesmi pa je ta,
da ostala zanamcem bo zapisana.

POMLADNA

Pomlad je kot ljubezen,
večna in presrečna,
sanjava, nasmejana,
vesela, razigrana.

Pomlad je kot sonce,
ki nas greje.
Čeprav se včasih skrrije,
nam polni baterije.

Pomlad je kot roža,
pisana in vsa cvetoča,
prelepo diši,
po cvetenju oveni.

Pomladi vsi se veselimo,
vabi nas v naravo,
na vrt in v gorice,
kjer nas delo kliče.

Najlepša je pa srčna pomlad,
ko imaš nekoga rad.
Pomladna ljubezen ti poživi kri,
se s tabo življenja veseli.

IZOLA

Ko se zjutraj v Izoli zbudim,
k obali pohitim.
Šumenje valov me pomirja,
energijo za dan nabiram.

Tu in tam je že kdo na plaži
in galeb krog mene kroži.
Telo se sprosti,
uživa, umiri.

V morju zaplavam,
da se razgibam.
Morje je mirno
in prijetno toplo.

To je jutranji užitek,
potem sledi počitek.
Kavico popijem
in pozajtrkujem.

Morje energijo in moč mi da,
zato se vsako leto rada vračam tja.
Sprášujem se pa,
le kakšno moč morje ima?

Janja Magdič

POLETJE PO VRTNICAH DIŠI

Poletje je spet prišlo,
nebo je postalo mavrično.
Na njem oblaka ni
in sonce bolj žari.

Vsak sončni zahod je drugačen,
vsak večer je pravljичen.
Poleti imamo daljše dneve
zase in za prijatelje.

Poletje po vrtnicah diši,
se ljubezen rodi.
Življenje brez ljubezni
je kot leto brez poletja.

Slika • Kép: Vera Kozak

VOLITVE *(enodejanka)*

Prizorišče: tri mize, zložene v polkrog, da so stoli v zadnjem delu in na njih sedeči obrnjeni proti občinstvu, v ozadju na obešalnikih plakati s slogani: Stranka PRAZEN ŽEP, Delamo za ljudi, Kdor dobro dela, naj dobro živi! ...

Rekviziti: 2-3 pisarniške mize, stoli, mape, papir, servirni voziček in nekaj kozarcev, skodelic, plakati z napisi.

OSEBE:

Kogel – kandidat za vodjo stranke

Dana – Koglova poslovna sekretarka

Brencelj – Koglov nasprotnik

Hari – Brencljev tajnik

Milan – natakar

Jelka – članica stranke

Ivan – član stranke

Jože – član stranke

Eva – članica stranke

1

(Na oder prihiti možak srednjih let v precej pomečkanem suknjiču, enako pomečkanih hlačah, razvezano kravato ... skratka neurejen, s šopom papirja pod pazduho. Za njim teče mladenka, ki nosi v naročju enako debel kup map in papirja.)

Dana: Šef ... šef ... nisva dorekla zadeve o ...

Kogel: Pusti zdaj to, druge skrbi imam!

Dana: Ampak, pomembno je, šef, ker ...

Kogel: Pa nehaj s tem šefom, ja? Zate sem gospod Kogel.

Dana: A ste tudi moj šef – tako je krajše.

Kogel: Kam se ti pa mudi? Gospod Kogel sem, nikakršen šef!

Dana: Kakorkoli že, nimava obrazložitve za vašo kandidaturo za predsednika stranke.

Kogel (obstane, jo gleda in se praska po glavi): Zakaj pa je nimava?

Dana: Ker mi niste predložili potrebnih dokumentov ... že teden dni čakam.

Kogel: Kaj že bi ti moral predložiti?

Dana (bere z listka): Življenjepis, kopijo diplome, potrdilo o znanju tujega jezika, potrdilo o premoženjskem stanju in seveda program oziroma vašo vizijo dela stranke.

Kogel: Ježešna, koliko papirja. Si trapasta? Kakšna butasta birokratska država pa smo! Je bilo doslej tudi potrebno vse to?

DANA: Nimam pojma, šele pol leta sem vaša asistentka ...

Kogel: Kakšna butasta birokratska država!

Dana (nataknjeno): Birokratska gor ali dol, nisem si jaz tega izmislila. Kaj boste storili?

Kogel: Vprašanje je, kaj boš storila TI. Ti si moja poslovna asistentka, skrbiš za posle.

Dana: Hočete reči, naj si podatke izmislim? Danes, ko se vse najde na spletu? Vse bodo preverili ... Novinarji so že spraševali ...

Kogel: Porkafiks, ti pa res vse izvohajo. Na današnjo sejo ne spusti NOBENEGA! Nočem negativne publicitete.

Dana (razburjeno): Pa če kateri vendar pride? Kritika bo, če bomo sestankovali za zaprtimi vrati. Saj smo le majhna lokalna stranka, ne?

Kogel: MAJHNA? Danes podeželje – jutri vsa država! Zapomni si.

Dana: Kaj bo torej z dokumenti, ki jih nimava?

Kogel: Rekel sem ti, da se znajdi. Nisem rekel, da si IZMISLI. Izmisliti si ali znajti se sta zelo različna pojma – in saj vsi vedo, da sem v redu tip, nimam nahrbtnika grehov, odlično obvladam slovenščino, tudi hrvaščino, torej tuji jezik, po mojem za potrdilo C2, to je visoka stopnja znanja – drži?

Dana: Visoka stopnja znanja jezika je A1 ali A2!

Kogel: Fino, potem pa zapiši, da obvladam tuji jezik na stopnji ... reciva A2.

Dana (začudeno): Hrvaščino? To ni svetovni tuji jezik! Pa potrdilo?

Kogel: Saj v poslovniku nič ne piše o svetovnem jeziku, le o tujem. In hrvaščina je za nas od leta 1991 TUJI jezik, mar ne?

Dana: V kakšnem poslovniku to piše?

Kogel: V poslovniku o delu predsedstva stranke.

Dana: Saj poslovnika sploh nimamo!

Kogel: Še nimamo, a ga bomo pravočasno imeli, ne skrbi!

Dana (prestrašeno, zmedeno): Ljubi Jezus, kakšna kolobocija! Pa kako naj zdaj

vse to pripravim, no ... seja se bo vsak hip začela ... ne morem tako na brzino urediti papirjev. Mislila sem, da imate vse potrebno v mapah ...

Kogel: Vse potrebno imam v glavi, draga moja. Le brez panike. Neopazno vključi diktafon in posnemi vse, kar bom rekel – in kar bodo rekli drugi, saj človek nikoli ne ve, kdaj kaj prav pride – potem boš pa že naknadno zapisala in oblikovala dokumente, kot se ti bo zdelo.

Dana: Res ni v redu tako, šef ... pardon, gospod Kogel. Ni po pravilih, celo kaznivo je ...

Kogel (zajedljivo): Tudi ni po pravilih, da si vzameš vsak mesec, ko imaš menstruacijo, proste dneve. A kaj morem?

Dana (osupne in obstane odprtih ust): Kaj? Kako ste vedeli?

Kogel: Glavco imam na pravem mestu in ni bilo težko uginiti ... (Se reži in ji namigne.)

(Dana se vsa skrušena sesede na stol, počasi odpre mapo in začne pisati, kot ji je šef naložil. Tačas se Kogel postavi pred občinstvo, vzame iz notranjega žepa na suknjiču majhno zrcalce in si začne urejati redke lase, masira si podočnjake, preveri zobe in pokašlja.)

Kogel: V bistvu sem fejest dedec, kajne?

(Dana dela in ga ne posluša, zato stopi Kogel do nje in ji položi roke na ramena. Dana se prestrašeno požene na noge in odskoči.)

Dana: Kaj počnete?

Kogel: Nisi me slišala. Vprašal sem te, če se ti zdim v redu dedec.

Dana (ga premeri od nog do glave, stopi še korak dalje od njega in prikima, a manj odločno, kot bi si Kogel želel): Ja, no, recimo, da ste sprejemljiv.

Kogel: Sprejemljiv? Kaj naj bi to bilo? Reci vendar, da sem fejest dedec, ki ima jajca!

Dana (izbruhne): Saj jih imajo vsi moški!

Kogel: V prenesenem pomenu mislim – jajca imam, torej si upam!

Dana: Ja, ja, to pa res. Velika jajca imate!

Kogel: Odlično, torej se razumeva. V glavnem: MORAM biti boljši od Brenclja, bolj prodoren v predstavitvi, da zberem dovolj glasov članov našega predsedstva in postanem predsednik naše stranke PRAZEN ŽEP.

Dana (zamrmra): Idiotsko ime stranke!

Kogel: Kaj si rekla?

Dana (dvomeče): Ah nič. Imate program stranke res v glavi?

Kogel (optimistično, objame jo okoli ramen in strese, da se Dana kar pogrezne

vase): Stoodstotno. Če nama uspe današnji veliki met, boš imela tudi ti kar nekaj koristi od tega, obljudim. Le dobro me podpri, v dvoje sva nepremagljiva!

2

(Na oder prihajajo člani stranke – Jelka, Ivan, Jože, Eva -, zadnja prispeta Koglov protikandidat Brencelj in njegov tajnik Hari – oba zelo elegantna, samozavestna in odlično razpoložena. Podajata roke prisotnim, prideta tudi do Kogla in Dane.)

Brencelj: Pozdravljen, Kogel. Videti si nekam zmečkan.

Kogel (si poravna suknjič in pas na hlačah): Nisem utegnil iti domov, da bi se preoblekel, ogromno dela imam ...

Brencelj: Kdo ga pa nima? Kapitalizem požira ljudi – tudi naju bo, prej ali slej ...

Hari: Gospod Kogel, če dovolite, bi preletel dokumentacijo, ki jo boste predložili kot kandidat za vodjo stranke. Da ne bo kasneje kakšnih zadržkov ...

Kogel (hladno): Obrnite se na mojo poslovno asistentko Dano, lepo prosim.

(Hari gre k Dani in vidimo, da se žolčno prepirata, slišimo pa ne. Dana krili z rokami, stiska mape k sebi in se skuša umakniti proč od Harija. Kogel škili proti njima.)

Brencelj: Kaj misliš, bo tale sestanek dolgo trajal? Hči ima 18. rojstni dan in ...

Kogel: Prvi se predstavi ti, nato jaz, nato bo razprava, potem glasujemo - in to je to. V dveh urah smo lahko gotovi. Ni treba, da bi prisotni kaj dosti razpravljali ...

Brencelj: Vsak pol ure? Se strinjaš? Da čas pošteno deliva. Verjetno bodo člani predsedstva želeli tudi kaj vprašati ... predvidiva recimo 45 minut za vprašanja in pojasnila ... no, morda res lahko končamo v dveh urah.

Kogel: Se strinjam. (Se obrne k Hariju.) Poslušaj, mladenič, nehaj nadlegovati mojo poslovno sekretarko!

Hari: Če pa komplicira, noče predložiti dokumentov ...

Kogel: Jih bo že, ko bo treba.

Hari: No prav ... oprostite, Dana.

(Odide in se pridruži članom predsedstva.)

Kogel: Bi začeli? Aja, naročimo kavico in mineralno vodo ... Dana, preštej dvignjene roke, prosim. In pojdi z naročilom k Milanu v bife, ja?

(Dana prešteva dvignjene roke prisotnih.)

Ivan: Lahko naročim šilček žganega? V grlu me praska ... (Se gladi po grlu in se oblizuje, ker ga mika pijača.)

Jelka: Jaz bi vroč ingverjev čaj z limono in malo ruma ... ne maram kave ...

Jože: Kaj vama je? Na sestanek smo prišli, ne popivat na račun davkoplačevalcev!

Eva: Pa res, začnimo že ... po sestanku bomo pa pili in jedli po mili volji, četudi na račun davkoplačevalcev!

(Ko Ivan uvidi, da ne bo pijače, seže v žep in potegne iz njega ploščato čutarico, pa krepko nagne. Ponudi še Jelki in ta se ne brani. Tako si podajata čutarico, misleč, da ju nihče ne vidi.)

Kogel: No no, Eva, smo stranka PRAZEN ŽEP in tako ne bomo govorili. Na račun davkoplačevalcev ne bomo žrli!

Jelka: Kaj pa strankarski piknik prejšnjo soboto? A ni bil iz žepa davkoplačevalcev?

Jože: Saj smo tudi mi, člani stranke Prazen žep, davkoplačevalci – ali?

Eva: Že zdaj imam res prazen žep, kako prazen bo šele, ko pogorimo na lokalnih volitvah!

Brencelj: Ne malaj vraga na zid. Bodimo optimisti, saj smo pozitivno naravnane osebe, mar ne?

Vsi (v en glas): Seveda smo!

Kogel: Torej predlagam, da začnemo. Danes se moramo – s tajnim glasovanjem seveda – odločiti, kateri od naju bo vodja oziroma predsednik stranke Prazen žep. Z gospodom Brenceljem sva se dogovorila, da se bo prvi predstavil on. Na razpolago ima 30 minut.

Jelka: Zakaj bo on prvi?

Kogel: Tako sva se dogovorila.

Eva: A ne bi morali o tem odločati mi?

Jože: Kaj piše o tem v poslovniku?

Ivan: Gospodična Dana, bi prinesli poslovnik o delu predsedstva stranke?

Dana (skoči s stola, zmedena je, dlan si položi na grlo): No, veste ... poslovnika še nimamo!

Ivan: Zakaj ga nimamo?

Dana: Dopoldne je crknil kopirni stroj in ga nisem mogla skopirati ...

Eva: Pa bi ga skenirali! Ali šli kam drugam kopirat ...

Kogel (hitro vskoči): Mi zaupate na besedo? (Ozira se po prisotnih, ki se spogledujejo, eni kimajo, drugi zmigujejo z rameni, počaka, da navsezadnje VSI prikimajo.) Torej: poslovnik JE v računalniku in ga boste prejeli v naslednjih dneh. In res ni v njem niti besede o tem, kateri kandidat naj se predstavi prvi.

Torej Brencelj, izvoli, beseda je tvoja, kot sva se dogovorila ...
(Brencelj pograbi mapo s papirji, poravna kravato, se odkašlja in že odpre usta, da bi začel predstavitev, ko zaslišimo hrup in v prostor »vpade« natak ar Milan s svojim servirnim vozičkom.)

3

(Videti je, da se je natak ar spotaknil na pragu, kajti vrže ga na servirni voziček, da skodelice in kozarci glasno zažvenketajo. Hitro se zravnava, si popravi brezrokavnik in metuljček, se odkašlja in se v zadregi dvakrat opraviči: Oprostite! Oprostite, lepo prosim.)

Kogel: Kaj pa vam je, Milan? Ste kaj pili?

Milan (se zdrzne): Ljubi bog, nikakor ... seveda nisem pil ...

Brencelj: Postrezite, da lahko začnemo.

(Natak ar razporeja skodelice, kozarce in platenke z vodo, roke se mu tako tresejo, da tu in tam kaj pade na mizo, ženske ga grdo gledajo, Kogel in Brencelj pa gledata na svoji uri.)

Kogel: Lahko hitreje?

Milan: Vi kar začnite – jaz nič ne vidim in nič ne slišim!

Brencelj: Pa ja, mislite, da vam bomo kar verjeli na besedo?

Milan: Pa me preglejte, pretipajte ali kaj se že počne z vohuni ...

Dana (prestrašena skoči s stola): Menda ja niste vohun?

Kogel: Eh Dana, ženska trapasta!

Milan (obrne svoje žepe, sleče brezrokavnik, potegne hlačnici do kolen): Ničesar nimam, ničesar ne skrivam, spoštovani. (Hoče spustiti še zgornji del hlač do kolen, a začnejo ženske vpiti in Kogel spet poseže vmes.)

Kogel: Že prav, že prav, zdaj pa spokajte že!

(Natak ar ga strmo gleda, medtem ko besno poravnava svoja oblačila, potem pa stisnjenih pesti stopi h Koglu, čisto blizu, da se skoraj dotikata drug drugega.)

Milan: Spokam naj, ja? Kakšne besede so to? Z mano ne boste opletali kot s kakšno smetjo – dobro?

Kogel (se ritensko umika, a Milan mu sledi): No no no, prosim vas ...

Milan: Kdo pa ste, da si drznete tako zviška govoriti z mano!

Kogel: Menda kandidat za predsednika stranke ...

Milan (s pogledom preleti vse prisotne): VI – predsednik stranke? Največji lopov v občini – predsednik stranke? Fuj! (Pljune na tla pred Koglom.)

(Ženske zacvilijo od presenečenja, Dana pa takoj pohiti šefu v bran.)
Brencelj (skoči k Milanu in ga vleče stran od Kogla): Ej, tako se ne bomo šli!
Opravičite se gospodu Koglu in to še ta trenutek, sicer pokličem policijo!
Milan (se divje otrese Brenclja in se spet postavi pred Kogla): Figo se bom opravičeval! Če še ne veste, naj povem, da je tale tukaj (upre kazalec v Kogla), gospod Kogel, navadna gnida, tat, lopov...
Brencelj: Če nimate dokazov, ne obtožujte!
Milan: Seveda imam dokaze. Mojega deda je lopov Kogel ogoljufal za dobrih 20 000 evrov. Brez težav lahko dokažem. Pa ne le njega, še cel seznam ljudi.
Brencelj: To bi pa res rad slišal. Pojasnite!
Milan: Tip ima nepremičninsko agencijo, to veste. Od starejših vinogradnikov, ki ne morejo več obdelovati svojih goric, za drobiž odkupuje parcele, nato pa jih za petkratno ceno prodaja prišlekom iz osrednje Slovenije, ki ...
Brencelj: V tem ne vidim ničesar spornega. Biznis je biznis.
Milan: Hudiča! Vselej vzame s sabo istega cenilca, ki ,ugotovi' minimalno, skoraj nično vrednost površin ... starih ljudi ni težko vleči za nos ... to je dobesedno lopovščina!
Jelka: Če je res, kar pravi ...
Eva: ... je to dejansko v nebo vpijoča goljufija.
Kogel: Kaj se pa pustijo, mar bi se pozanimali ...
Milan: Kaj pa morala, Kogel? Poštenje? Tam na plakatu ste zapisali, da bo stranka delala v dobro ljudstva. Je to to? Navadno govedo ste, Kogel. (Obrne se k prisotnim.) Nikar ga ne izvolite za strankarskega vodjo! Navaden prasec je ...
Ivan: Neverjetno!
Jože: Grozljivo! Ne bi si mislil ...
Milan (k Brenclju): Tudi vi, Brencelj, nosite poln nahrbtnik grehov, vse vem.
Brencelj (zelo začuden): Jaz? Kaj pa nosim takšnega?
Milan: Spomnite se zadnjih volitev! (Spet k prisotnim.) Tudi vi se spomnite afere z ,okrožnico'. Vsem delavcem v podjetju, kjer je direktor – in ni jih malo –, je pošiljal pred volitvami okrožnice z navodili, koga naj obkrožijo na volilnem listu. Ker je bil že takrat županov ritoliznik! In župan je bil znova izvoljen. Po vaseh je ta tip (kaže na Brenclja) podkupoval volivce – vsak glas je bil vreden 20 evrov. Je tako, Brencelj?
Ivan: Kaj pa je imel Brencelj od tega, da je pomagal županu do drugega mandata?
Eva: Pa res ... kaj mu je to podkupovanje volivcev prineslo?
Milan: Joj, ljudje, pa kje živite!? Brencelj ima gradbeno podjetje! Mimo vseh raz-

pisnih kriterijev je dobil najbolj donosne posle v občini in zaračunaval, kot se mu je zdelo ... Baje pa sta skupaj z županom kupila brunarico nekje na Gorenjskem, ki jo Brenclj zdaj intenzivno obnavlja, in hodita lepo smučat v planine. Morda si bosta omislila še privatno smučišče ... Roka roko umije, ne? Brenclj (lovi sapo in vneto odkimava, se umika pred odločnim natarjem): Veste kaj? Vsega navedenega ne morete dokazati ...

Milan: Vsega ne, a tu imam izvod ene vaših zloglasnih okrožnic, nekdo mi jo je zaupal v hrambo ... (Iz hlačnega žepa potegne precej zmečkan list papirja in ga začne razpirati.) Naj berem ali bo zadoščalo, da ga samo pokažem prisotnim?

Brenclj (hoče z naglo kretnjo iztrgati Milanu list iz rok, a ta odskoči in skrije papir za hrbet): Klinc vas gleda, Milan! In vse druge enako. Grem!

Milan: Jok, ne greste! Hočem, da priznate, da je res, kar trdim! (Drži Brenclja za zavihke na suknjiču in mu ne pusti oditi. Še Ivan skoči in mu pomaga.)

Jelka: Kaj bomo pa zdaj?

Eva: Ostali smo brez kandidatov za vodstvo stranke.

Jože: Ima sploh smisel?

Ivan: Kaj ... če ima smisel?

Jože: ima smisel biti član stranke – lopovov?

Dana: V kateri stranki pa ni lopovov, ha? Berete časopise, vržete kdaj oko na internetne strani medijev? V naši bedasti stranki s še bolj bedastim imenom očitno tudi ni poštenjaka, ki bi mu lahko zaupali. Mafija!

Kogel (obotavljivo): Jaz bi vseeno ...

Milan: Kaj bi vi? Kaj še sploh iščete tukaj? Spokajte!

Kogel: Ej, poslušaj ...

Milan: Spokajte, če ne, pokličemo policijo!

Kogel (zgrabi svojo aktovko in požuga Milanu): Nisva še končala!

Milan: Upam, da res ne. Se vidiva na sodišču.

(Kogel odvihra, Brenclj malo menca, potem pa tudi on zdrvi ven, drugi prisotni obsedijo odprtih ust, se spogledujejo, zmigujejo z rameni.)

Ivan: No prav, bodi tako prijazen, Milan, in nam prinesi steklenico žganega. Da zalijemo jezo in razočaranje ... Magari na račun davkoplačevalcev ... Zdaj me še bolj praska po grlu kot prej ...

(Milan odhiti po pijačo, ostali molče okipijo.)

Slika • Kép: Zorica Vinko Šimonić

Slavica Brkić

RADOST

Lijepa božićna pjesma kaže: radujte se narodi!
Svi se mi radujemo, kada očekujemo,
da nam se nešto posebno dogodi.
Radost osjećamo, kada se pripremamo
na neko uzbudljivo putovanje.
Tada užurbano kupujemo sve, što bi nam dobro došlo,
da tako usavršimo svoje znanje.

Na našem licu se vidi, kada smo radosni ...
I tada ga krase široki osmijeh,
Jer dogodilo se nešto krasno,
na što možemo biti ponosni.

Slika • Kép: Dragica Zag

NADA

Postoji izreka, da nada umire posljednja.
Ja se u potpunosti slažem s njom
i nastojim joj biti dosljedna.
Ako nam je teško, nadamo se boljem sutra,
a kada se to dogodi, smo u potpunosti zadovoljni,
posebno iznutra.

Roditelji često daju svojoj djeci ime Nada,
želeći im sretan i dug život
i da nitko od njih ne nastrada.
Svi se volimo nadati boljem životu, zdravlju i sreći
i zato ostanimo pozitivni
I ništa loše neće nas zateći.

Svim ljudima dobre volje
Želim, da budu radosni, veseli i sretni,
a taj osjećaj je tako dominantan,
da tada ne možemo biti nesretni.

SREĆA

To je za mene predivan osjećaj, koji ti ispunjava i srce i dušu.
I zato poželiš, da tako ostane zauvijek u tebi
i da ga nikakvi vjetrovi ne odpušu.

Sreću želimo dragim osobama, onima, koje poštujemo i volimo
i ne rijetko za njih se onom gore molimo.
Kada putujemo negdje daleko, zaželimo si, da nam put bude veseo i sretan.
Zato - ako nas prati sreća, naš povratak neće biti sjetan .

Sreća u nesreći događa se svima nama često u životu.
Tada smo zadovoljni i zahvalni i ne zaboravljamo tako brzo tu divotu.

TE LÁNY

hogy belőled milyen
vers lehetne, ha engednéd,
hogy átszúrjam a burkot,
amit szorgosan húzol fel,
mint egy cirkuszi sátrat,
mielőtt az utcára lépnél,

csak egy kicsit kandikálnál
ki mögüle, csak egy repedésen,
elől, hátul, valahol,
nem kell sok, egy
mosoly megtenné, amit
röptében csípek el,

hogyan hazavigyem,
áztassam, aszaljam,
feldaraboljam, és aztán
azt mondjam, tessék,
itt van, tálalva, versszakokra
szeletelve, persze én tudom,
hogyan csak nagyjából, és
csupán az íz kedvéért,
de volia –

más híján a
burkodról fogok írni,
téged meg odaképzellek,
de aztán ne sírj,
hogyan más módon lett az orrod
formája meg a füled színe,
te lány.

HOLOGRAM

férfinak lát engem,
úgy tűnik,
na most mit tegyek

hogyan fedjem fel,
hogyan valójában egy sóhaj
vagyok, egy kacaj,
nem is – inkább amolyan
szívcsordulás

semmi húsvér-
hologram, káprázat,

azt meg pláne hogyan
értessem meg velem,
hogyan ő se egyéb

ha csak a nyelvünk
közös

FÉRKÖZÉS

Ne kényszeríts rá, hogy
vers legyen belőled!
Miért tekeregsz folyton?
Sokáig vártam,
hogy nyár legyen.

És te addig veséztél,
amíg ki nem martad belőlem
a lendületet.

Szimatolnálak, ha lenne orrom,
s az üregeimbe rejtenélek,
hogy titokban is bizsergess.

Nyáladzunk, mert július végén
az alvástól, a rolós napsugaraktól
elzsibbadnak az arcizmok
és titokban egymás
emlékeit kuszáljuk.

Rezzelés.

Eldobom a láthatárt,
és az agyamra ragadok, hogy
ne lássalak, amikor úgy ragyogsz,
mint reflektorfény egy
mozdulatlan néző fölött a
zsöllye közepén.

Azt mondják, kicsik vagyunk.
Meg hogy nincs tető az ég felett.

De én akkor is hallom szakadozni
az ereszt odafönn,
mert a bolygók könnye
ránk csöpög.

Ha billentyű lennél egy zongorán,
nem játszanék akkordot,
csak téged simítana ujjam,
amíg el nem megy az áram,
mert nedvesek lettek a húrok.

Aggódom érted, nehogy megbotolj.
Hisz nem kap el, ki csak
zsigereidbe férközhet.

IDŐ

...meg aztán, tudod,
az idő nagyon csalóka dolog,
néhány napra magába ránt,
és akkor úgy érzed, nem maradsz
le semmiről, és kedvedre báméskodhatsz,
mert úgylis elérsz valahová,

aztán kiköp magából, mint
toastot a kenyérsütő,
kihúlsz, begörnyedsz, és
már nem nézhetsz ki mindenfelé
az agyad járatai közül,
mert állat lettél, agy kell, vér
kell, hol bárki is légy.

A test pedig olyan ernyedt
ilyenkor, vasárnap, amikor
újra kell tervezned magad,
sárban, agyagban, erekben
kutatnod lélektörmelékek
után. Valahogy olyanná
ragasztod vissza őket könyvhalmok,
mantrák közepette, hogy másnapra
senkinek se tűnjön fel,
mennyire emberré váltál.

Azután egyszer, egy óvatlan pillanatban,
amikor hirtelen megfeledkezel a
kutakodásról, megint magával sodor,
de ekkor már fél gázzal botorkálsz
csak a nyomában, nehogy
újra kihajítson a kerítésen túlra, a
földre, a fű és az időtlen napok közé.

Slika • Kép: Matilda Karba

SZÁRNY

Huszonnégy leszel,
mint az a huszonnégy méter
az ablaktól a betonig.

Kapaszkodj hát meg a
józsátság utolsó szálaiba,
mert lassan csak körvonalait
látod kisiklott időben
hagyott magadnak és
várod, hogy a húszperces
szundítás is luxus legyen,
és várod, hogy majd fejjel lefelé
lógj, mert akkor az idő is
megfordul, mint a homokórában,
és várod, hogy csak úgy
félbeszakadjon az egyszer
nézhető mozi, amit úgysem
tudnál megosztani.

FÖLD

Most érzem a
felszínen maradás csodálatos ízét,
amikor nem didereg a süvítő
vonat hangja a fülemben.
Most, ebben a sohavolt pillanatban,
amit örökül adok a Mindenségnek,

de ebben a percben,
ahogy elámulok azok, a szem
bambasága milyen könnyedén
foszlik szét, és a ragadós álom
redői közül mily távlatok derengnek
előttem,

miért vágyom mégis olyan hevesen
és mohón arra a helyre,
ahol könnyedén imbolyognék
a faltalan terekben,
feslett ruhaként a tavaszi
teregetőn

SZERTE

Túlföldről, ha hazatérsz,
a nagy semmi vár,
idegszag, mi rád szakad,
bőrre szabott gondolat,
égbe nyúló, szűk határ.

Mióta Túlföld egy álom,
szerte van, ki voltam,
s nem találom.
Ha rettegnék, seperj össze
halkan,
hogy egy kupacban legyek
magammal.

Nem álmodnék rólad,
hosszú, nehéz álmokat,
füst vagy csak, mint
odafönt az áldozat.

Fél lábbal Túlföld mezején
csípve ölel még a szív,
Csapkodsz a bozótban,
mint ki szelíd nyúlal vív.

VISSZAÚT

most minden egyszerű

kitárulnak az ég ablakai
egy olyan horizonton, ahol egy leszel a
hajnallal, s a perzselő napon az
égbe párolognak
tömény emlékeid

már nem érzed a szemedig feltörő
zuhatagot, a felhők súlyát fejedben

a lány semmi ölén
csak lenni szeretnél, mint
fű közt keringő pehely

és úgy, mint ki
elhiszi még
az első lépés előtti meséket

KAZALO

TARTALOMJEGYZÉK

Elvira Vaupotič Göncz

Uvodnik	4
Bevezető	5

Podatki o avtorjih literarnih del	6
Az irodalmi alkotások szerzőiről	6

Ivanka Tompa

Poletje	21
-------------------	----

Bence Lajos

Elemében a hóember	24
A hóember búcsúja	26
Ha belezúg.	26
Tündéri dívám.	27
Levélféle régi iskolámba	28
Gyula, a hős íász és állatbarát	29

Biserka Sijarič

Zaljubljen	32
Lahko sem	32
Najboljša verzija sebe	33
Pa je šla	33

Olga Paušič

Prevara	35
-------------------	----

Ivanka Bratkovič

Koliko življenja je v pomladi tej	39
Mali detektiv	41
Naša biologinja	42

Slavica Nedelko

Kje so tisti časi?	44
Violine glas	45
Belo pismo	47
Biser mojega srca	47

Danica Močnik

Biseri rose 48

Franc Koren

Mamica na službeni poti 51

Spomni se 52

 Zgodbica navadne norosti 53

Moj bog, pa menda se nisem postaral! 54

Moj pes 55

Karin Abramušič

Zasekina zadrega 56

Zlatka Frajzman

Majko moja 57

Jedini moj 57

Tatjana Bogdan Sečnik

Babica v nebesih 59

Tej naši dedeki 60

Zágoréc-Csuka Judit, Olga Paušič (Petőfi Sándor)

Pri Dravi (A Drávánál) 62

Ob koncu septembra (Szeptember végén) 63

Vrtnice na pobočju (Rózsabokor a domboldalon) 64

Vzkipelo je morje (Föltámodott a tenger) 65

Ena misel me muči (Egy gondolat bánjt engemet) 66

Lidija Alt

Jesenski dan 68

Virus sreče 68

Potniki ognjeni 69

Mama 69

Pomlad 69

Béla Szomi

Hiša mojega očeta 71

Spomnita se name 72

Kakadujka 74

Májusi ébresztgető 75

Béla Szomi

Őszi impresszum	76
---------------------------	----

Milan Hajdinjak

Slutnje	78
Hrepenenje	78
Moja boginja.	78
Srečen sem	79
Lepota	79

Slavica Zver

Jutranja rosa	80
Nikoli več	80
Moje sonce.	81
Luč spomina	81
Plavi biseri	82

Zágorec-Csuka Judit

Muravidék parnasszusán	84
Elmúlás	86
Nem akarok így	86

Janja Magdič

Radi bi spregovorili	87
Predsedniške volitve 2022	87
Poljanske drobtinice	88
Pesem	88
Pomladna	89
Izola	89
Poletje po vrtnicah diši	90

Olga Paušič

Volitve (<i>enodejanka</i>)	91
---	----

Slavica Brkić

Radost	100
Nada	101
Sreća	101

Peter Pal

Te lány	102
Hologram	102
Férkőzés	103
Idő	104
Szárny	106
Föld	106
Szerte	107
Visszaút	107

Franc Koren

KAJ NAS ČAKA?

Po štiridesetih dneh potopa
je bela golobica prinesla Noetu oljčno vejico.
In kaj se je zgodilo?

Začelo se je znova in še bolj ...

Poljubil te bom ob rojstnem dnevu,
božiču, še najbolj ob novem letu.

Poljubila me boš ob rojstvu,
poroki, še najbolj, ko se bom vračal domov.
Poljubljali se bomo vsevprek in vsepovsod,
vsak z vsakim,
samo da ostane, da še tli UPANJE.

Opolnoči sveča še gori in zemlja se še vrti.

Le kaj nas čaka zjutraj, ko se zdani?

